Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган.

№ 194 (6.385) · 1987 йил 27 август, пайшанба · Баҳоси 3 тийин

1917 1987

Ғолиб коллектив

Турғун Раҳимов 1968 йилдан буён шаҳар қурилиш объектларида фидокорона меҳнат қилиб келмоқда. Орадан ўтган йиллар мобайнида бу моҳир қурувчи кўплаб янги шинам уйларни ишга туширишда қатнашди. Измайлов, Генерал Петров кўчалари, Луначарский шоссеси, «Шимолий-шарқ» массивида у барпо этган бинолар шаҳримиз ҳуснига-ҳусн қўшиб турибди.

4-қурилиш трестига қарашли 38-қурилиш бошқармасининг моҳир бригада бошлиғи сифатида ҳам Турғун Раҳимов кўпчиликка таниш. У бошчилик қилаётган бригада бунёдкорлари йил бошидан буён Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига авж олдирилган социалистик мусобақада актив қатнашиб келишмоқда. Зиммасига олинган топшириқларни виждонан, ортиғи билан бажаришаётир.

Қурувчиларнинг самарали меҳнатлари эвазига Юнусобод массивида тикланаётган тўрт қаватли янги турар жой биносида қурилиш-монтаж ишлари тобора жадаллашмоқда. Йўлдош Бобомуродов, Иван Богатирев, Фатхиддин Азизов сингари коллективнинг пешқадам қурувчилари барча имкониятларни ишга солиб, топшириқларни 130 процентга етказиб бажаришмоқда. Янги уй Улуғ Октябрь 70 йиллиги нишонланадиган қутлуғ кунларда шаҳарликларга туҳфа этилади.

М. ФЕЛЬДМАН.

Тез ва сифатли

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллиги шарафига ўтказилаётган социалистик мусобақа якунида Наби Раҳматуллаев бошлиқ дурадгорлар бригадаси яна ғолиб деб топилди.

Бу коллектив 3-уйсозлик комбинатига қарашли 3-пардозлаш қурилиш бошқармасида меҳнат қилади. Шу кунларда бу илғор коллектив ивановолик тўқимачилар микрорайонида бунёд этилган 9 қаватли 10 минг 100 квадрат метрли турар жой биносида сўнгги дурадгорлик ишларини олиб бормоқда.

— Август ойи топшириқларини ҳам якунладик, — дейди Н. Раҳматуллаев. — Хоналардаги паркет ишлари тугай деб қолди.

Ҳар бир ишчининг ойлик нормаси 1200 сўм бўлиб, дурадгорларимиз 1400—1500 сўмлик иш бажаришмоқда. Графикдан ўзишнинг ҳеч қандай сири йўқ. Биз олдин хоналарни паркетбоп қилиб тайёрлаб оламиз. Шундан сўнг иш тез ва сифатли қилиб бажарилади.

Тўқимачиларга қулайлик

Тошкент тўқимачилик комбинати маъмурияти ва касаба союз комитети тўқувчилар учун яна бир қулайлик яратди. Корхонанинг икки ёки уч сменага ўтказилиши муносабати билан уларга қарашли боғча ва яслилар ҳам янги шароитга мослаштирилди.

— Комбинат фабрикаларида жорий қилинган бундай янгилик туфайли корхона маъмурияти тўқувчиларга қулайликлар туғдириш тадбирларини кўрди, — дейди комбинат касаба союз комитети раиси Т. Р. Бихно. Комбинатга қарашли болалар боғча ва яслилари икки сменада ишлашга ўтказилди. Шу билан бирга, айрим боғчаларни ҳисобга олмаганда узлуксиз ишлайдиган группалар ҳам очилди.

Ҳозирги кунда иш соати узайтирилган группалар ҳам бор. Барча болалар боғча ва яслилари шанба кунлари одатдагидек ишлайдиган бўлди.

Д. ОБЛАЕВ.

КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорларини муҳокама қиламиз

ИККИ РАЙКОМ — ИККИ ХИЛ ЁНДАШУВ

Район партия комитетининг пленуми... Унинг таъсирчанлиги нимага боғлиқ? Бу ўринда кўп нарса аҳамиятлидир. Докладнинг қанчалар танқидий эканлиги, музокараларда айтиладиган гапларнинг конкретлиги, қарорнинг пишиқ-пухта ўйланганлиги. Бир шаҳарнинг икки район партия комитетини олиб кўрганимизда долзарб проблемаларни муҳокама қилишга ёндашув турлича бўлиб чиқди.

ТАНҚИДИЙ ПОЗИЦИЯДАН ТУРИБ

Киров район партия комитети пленуми бошланиши олдидан Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги партия ташкилотининг секретари А. Соқиев қаердадир охирги қаторлардан бирида ўтирган эди. Район партия комитетининг биринчи секретари Ш. Маҳмудованинг доклади тамом бўлиши биланоқ биринчи қаторга ўтиб ўтирди ва сўз беришларини илтимос қилиб, президиумга ёзув жўнатди. Минбарга чиқишга уни нима мажбур қилди экан?

Докладчи район территориясида Ўзбекистоннинг 25 министрлик ва идоралари борлигини, улар сафида минглаб коммунистлар борлигини таъкидлади. Хўш, улар фаолиятининг самараси қандай? Республиканинг Савдо, Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш, Маҳаллий саноат, Енгил саноат министрликлари системасида хўжалик юритишнинг янги шароитларида ишда туб ўзгаришлар сезилмаётир. Уларнинг раҳбарлари ўрганиб қолинган услублардан воз кечишни сира хоҳламаётирлар. Масалан, тикувчилик бирлашмаси йил бошидан бери ўзини ўзи маблағ билан таъминлаш ва ўз харажатларини ўзи қоплаш шароитларида меҳнат қилмоқда— уч асосий кўрсаткич бўйича коллективнинг ўзи планларни шакллантирмоқда. Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги бўлса ёрдам бериш ўрнига эскичасига ҳаракат қилиб, ўз билгича қарорлар чиқариб баъзан корхонага ҳалақит бермоқда.

Олдинига пленумда сўзга чиқиш нияти бўлмаган О. Соқиевнинг кейин сўз сўраганига ажабланишнинг ҳожати йўқ. Докладдаги аччиқ танқид унинг ҳаловатини бузган эди. Доклад фақат унга эмас, пленумнинг барча қатнашчиларига ҳам шундай таъсир қилди. Улар докладчига оғзаки ва ёзма равишда анчагина саволлар беришди. Музокарага чиққан ҳар бир кишининг сўзида конкрет, юзхотирсиз танқид ва ўз-ўзини танқид яққол сезилиб турди.

Район бўлса Тошкентда илғорлардан бири. Бу ерда анчагина яхши ишлар амалга оширилди ва оширилмоқда. Корхоналар асосан муваффақиятли ишлашмоқда. Ишлаб чиқариш ва товар маҳсулотини реализация қилиш ярим йиллик топшириқ, шунингдек, меҳнат унумдорлигини ошириш ва таннархни камайтириш, социал-маданий-маиший объектларни ишга тушириш бўйича планлар бажарилди.

Аммо пленум қатнашчилари асосий эътиборни эришилган муваффақиятларга қаратишмади. Докладчидан сўнг улар қаерда ва кимнинг айби билан камчиликларга йўл қўйилганлигини ва қандай резервларни ҳаракатга келтириш зарурлигини таҳлил қилдилар.

Шундай факт келтирилди. Агар ўтган йилги ва шу йилнинг беш ойи якунлари бўйича районда биронта ҳам қолоқ корхона бўлмаган бўлса, ҳозирги кунда вагон-ремонт ва ғишт заводлари оқсаб қолаётир. Афсусланадиган ҳолми? Бўлмасамчи. Лекин пленумда шу фактни айтиш билангина чекланишмади. Ана шу икки партия ташкилотининг камчиликлари очиқ-ойдин айтилди, ишни ўнглаб олиш йўллари кўрсатилди.

Кировликлар олий сифат категориясига мансуб маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича топшириқларни уддалай олмаётирлар. Нима учун? Минбарга чиққанлар бунинг асосий сабаби давлат қабулига қониқарсиз тайёргарлик кўрилганида эканлигини айтишди. Чунончи, асбобсозлик заводи маҳсулот топширишнинг ана шу формасига ўтиш арафасида турибди. Худди ана шу лаҳзага келиб, корхона... аъло даражадаги маҳсулот салмоғини 14 дан 11 процентгача камайтириб юборди. Директор М. Галяутдинов ва партия ташкилотининг секретари Л. Трухачева ишда фаолиятсизлик кўрсатмоқда, технология интизомини мустаҳкамлаш тўғрисида кам қайғурмоқдалар.

«Узбексельмаш» бирлашмасида эса давлат қабули анчадан бери ишлаб турибди. Аммо унга ёмон тайёргарлик кўрилди. Ҳозирда ҳам ҳукм сураётган бўшашувчилик ишларга салбий таъсир кўрсатмоқда. Брак маҳсулотлар ишлаб чиқараётганлар шахсан аниқланмаётир, уларнинг гуноҳлари ишлаб чиқариш ҳисобига ёпиб юборилмоқда. Ана шундай хотиржамликка берилиш вазиятида партия ва хўжалик раҳбарлари бўлмиш А. Дубравин, Т. Маҳаметов ва Б. Слепаковлар ўзларини принципсиз тутмоқдалар. Бирлашма партия комитетининг вужудга келган вазиятга аралашмаётганини танқид қилиб, Ш. Маҳмудова бу ўринда кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишда район партия комитети ва биринчи секретарь сифатида унинг ўзи жиддий камчиликларга йўл қўйганликларини очиқ тан олди.

Умуман шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, қайта қуриш жараёнида корхоналар партия ташкилотлари йўл қўйган камчиликларни очиб ташлар экан, докладчи бунинг учун асосий масъулиятни партия комитетлари ва коммунистлар билан баҳам кўрди. Район партия комитети бюроси секретарлари, аппаратининг иши ҳали эски издан тўла чиқиб олмаганлиги ўз-ўзини танқид асосида кўрсатиб ўтилди. Кабинетда ўтириб ишлаш услубидан бевосита коллективларда, бошланғич партия ташкилотларида ишлашга ўтиш жуда қийинчилик билан рўй бермоқда.

Район партия комитети фан-техника тараққиётига кўмаклашувчи кенгаш фаолиятини лозим даражада жонлантиришга муваффақ бўлгани йўқ. Натижа шундай бўлдики, белгиланган 201 та тадбирдан бугунги кунда атиги 76 таси бажарилган.

Район партия комитетининг ишга ўз-ўзини танқид руҳида ёндашуви, унинг яқин вақт ва истиқболга мўлжалланган конкрет ҳаракатлар программаси маъқулланди. Сўзга чиққан ҳар бир нотиқ партия штабига қайта қуришнинг йўллари ва методларини кўрсатиб беришди, партия комитети эътиборини талаб қиладиган масалаларга тўхталишди. Нутқлардан айрим жойларини келтирамиз.

Асбобсозлик заводининг пармаловчиси Г. Крисина: Бир нечта корхоналардан бирлашма ташкил этилди, унга бизнинг коллектив ҳам кирган. Шундай қилиш, бизнинг назаримизда, шошқалоқлик бўлди. Бошқарув системаси мураккаблашди. Эндиликда кутилаётган уч босқичли тобелик ўрнига тўртта «тўсиқ» пайдо бўлди: завод — бирлашма—бош бошқарма— министрлик. Район партия комитетида бу проблемани таҳлил қилиб чиқиш ва унинг ҳал этилишига кўмаклашишни илтимос қиламиз.

Автоколонна шофери Б. Жўрабоев Ўзбекистон Автомобиль транспорти министрлиги колонна планини муттасил ўзгартираётганидан дарғазаб бўлиб гапирди. Район партия комитети бундай «бекарорлик» ҳақида билади, аммо у министрликка таъсир ўтказишга шошилмаётир.

Район ижроия комитетининг раиси Р. Ҳикматуллаевнинг нутқи кескин бўлди. Корхоналарнинг икки-уч сменали иш режимига ўтиши муносабати билан бу масаладаги сусткашлик уни безовта қилаётир. «Биз ҳозирча ишлар аҳволини тубдан ўзгартира олганимиз йўқ. Район партия комитети раҳбарлиги эса илгаридан қарор топган услубни синдиришда лозим даражада ёрдам бермаётир. Раҳбарлар оёқ тираб янгичасига ишлашни хоҳламаётирлар. Бу ўринда биз ҳаммамиз кўпроқ сабот-матонат кўрсатишимиз керак».

Қабул қилинган қарор пленум руҳига мос бўлди. У аниқ-равшан. Унда район партия комитети аъзоларининг барча истаклари ҳисобга олинди. Бошланғич партия ташкилотлари, район партия комитетининг ташкилотчилик ва сиёсий ишини яхшилаш имконини берадиган жиддий тадбирлар белгиланди.

ЎЗИГА НИСБАТАН ТАЛАБЧАНЛИК БЎЛМАДИ

Собир Раҳимов районида ишлар кўпдан бери юришмаётир. Бу ерда бутун экономиканинг, социал ривожланишнинг ярим йиллик планлари барбод берилди. Давлат Сифат белгисига эга маҳсулотлар миқдори камайиб кетди. Шартномалар бўйича маҳсулот етказиб бериш даражаси 93,9 процентда қолди. Бу энг муҳим кўрсаткич бўйича топшириқларни корхоналарнинг ярмидан кўпи бажармаётир. Истеъмолчилар 5 миллион сўмликдан ортиқ маҳсулотни кам олдилар, район мамлакатнинг 30 га яқин корхонасига панд берди. Прогуллар ҳисобига иш вақтини йўқотиш кескин кўпайиб кетди.

Ана шундай мураккаб вазиятда район партия комитети интизомсиз раҳбарларга нисбатан ҳайратланадиган даражада кўнгилчанлик қилмоқда. «Миконд» заводи, «Тошкент» мебель бирлашмаси, 6-қурилиш трести йил бошидан бери орқага кетишмоқда. Район партия комитети бюроси турғунлик ҳолатларини чуқур таҳлил қилмайди, уларга принципиал баҳо бермайди. Уларни бартараф этиш учун партия ташкилотлари куч-ғайратини суст йўналтирмоқда.

Шубҳасиз, бюронинг иш услуби биринчи секретарнинг позициясига кўп жиҳатдан боғлиқдир, Т. Аҳмедов фаолиятида эса уюшқоқсизлик, сусткашлик, ишга танқидий ёндашмаслик рўй бермоқда. Бу қусурлар қайта қуришга албатта тўғаноқ бўлади-да.

Район партия комитети навбатдаги пленумга ана шундай «багаж» билан келди. Худди шу пленумда вужудга келган вазият чуқур партиявий позициялардан туриб таҳлил қилинади, камчиликларни тузатиш йўллари ва методлари коллектив равишда белгилаб олинади, деб ўйлаган эдик. Бироқ, шундай бўлмади.

Чунончи, докладчи корхоналарни хўжалик ҳисобига ўтказиш ёмон бораётганлигини айтди. Ярим йил ичида бригада методи бўйича ишлаётган коллективлар сони ҳам кўпаймади. Кишини ташвишлантирадиган фактлар, нохуш рақамлар келтирилди. Хўш, район партия комитети ишларни яхшилаш учун қандай чоралар кўрди? Бундан буён вужудга келган вазиятни қандай тузатиш мумкин? Бу тўғрида на докладда, на музокарага чиққанларнинг нутқларида лом-мим дейилмади.

Ёки сифат проблемасини олиб кўрайлик. Олий категорияга мансуб сифатга эга бўлган товарлар ишлаб чиқариш бўйича район биринчи ярим йиллик планни атиги 88,5 процент бажарди. Масалан, «Тошкент» мебель бирлашмаси Сифат белгиси билан бирон дона ҳам буюм ишлаб чиқармади. Ваҳолонки, бу корхона давлат қабули шароитида ишламоқда. «Н» индекси билан сифати яхшиланган маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича топшириқ умуман район бўйича 56 процентга бажарилди. Бундай маҳсулотнинг улуши ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажмида атиги 6,4 процентни ташкил этадики, бу шаҳар бўйича ўртача кўрсаткичдан 3,5 баравар камдир.

Маҳсулот сифатини яхшилаш учун бошланғич партия ташкилотлари ва район партия комитети нима қилишлари керак эди, бундан буён нима қиладилар деган саволларга пленум минбаридан яна ҳеч қандай жавоб эшитилмади. Дарвоқе, бутун доклад ишларни қайд қилиш принципи бўйича тузилган эди. Докладда энг асосий нарса — камчиликлар сабабларининг таҳлили, бундан буёнги ҳаракатнинг аниқ программаси йўқ эди.

Ана шунда кишида завод ва фабрикалар коллективлари ўз-ўзича, район партия комитети ўз-ўзича иш кўрар экан, деган таассурот пайдо бўлади. Бошланғич партия ташкилотларининг ишлари ва ташвишлари район партия комитети учун ҳам ана шундай муҳим эканлигини ҳис этмайсан киши.

Докладнинг ўз-ўзини танқиддан йироқ мазмуни музокарага чиққан нотиқларга ҳам таъсир қилди. Мана, масалан, «Тошкент» бирлашмаси партия комитетининг секретари Х. Юсупжонов сўз олади. Бу коллектив ярим йилликни ишлаб чиқариш ва молия соҳалари бўйича планни бутунлай барбод қилиш билан якунлади. Ана шундай вазиятда партия ташкилоти раҳбари иш якунлари нега шундай бўлди, партия комитети ва маъмурият қайта қуришни қандай амалга оширмоқчи, деган саволларга жавоб бериши керак эди. Аммо... Юсупжоновнинг узундан-узоқ нутқида ҳеч қандай аниқ позиция ҳақида гап бўлмади. Унинг нутқи баландпарвоз цитаталар, умумий дабдабали чақириқлар, чиройли иборалар билан тўлиб тошган эди. Бундай нутқ залдагиларни таажжублантирди, холос.

«Бугун, — деди секретарь, — бирлашмамизда рўй бераётган воқеаларда иштирок этар эканман, мен ишлаб чиқаришни бошқариш — бутун бир фан эканини тушундим. Шунда менинг партком секретари сифатида бирданига ўзимнинг ташкилотчилик қобилиятимни янгичасига кўрсатиш, кўпгина масалаларни ҳал этишда дадилроқ бўлиш истаги туғилиб қолди. Бу шунчаки истак эмас, мутлақо бундай эмас. Ўзимда инсоний қобилиятларнинг улкан имкониятларини кўрдим, тўғрироғи ҳис этдим». Кўриниб турибдики, бу ўринда изоҳга хожат йўқ.

Пленумнинг бошқа қатнашчилари нутқи ҳам худди шундай руҳда бўлди ёки оддий ҳисобот беришга айланиб кетди. Ҳеч ким район партия комитети ишини танқид қилмади, ҳеч ким конкрет таклифлар айтмади, ишни яхшилашга қаратилган истаклар билдирмади. Нотиқлар ўзларининг барча камчиликларини бошқаларнинг елкасига ортишга уринишди. Чунончи, металлга ишлов бериш бўйича бирлашманинг бош директори М. Султонов фақат ўз камчиликлари тўғрисида енгил-елпигина гапирди, партия комитетининг нуқсонлари тўғрисида лом-мим демади. У дарҳол маҳсулот етказиб берувчиларни, республика Госплани ва Госснабини, бошқа корхоналар ва ташкилотларни айблашга тушиб кетди. Агар директорга ишонгудек бўлинса юқорида саналганлар бирлашма коллективига панд бераётган эмишлар.

Очиғини айтиш керак, пленумда принципиал, очиқ партиявий гап бўлмади. Қабул қилинган қарор ҳам мутлақо қониқтирмайди. У бошдан-оёқ умумий чақириқлар ва адрессиз топшириқлар беришдан иборатдир. Унда конкрет тадбирлар ва конкрет ижрочилар йўқ. Бундан кейинги қилинадиган ишларда бунақанги ҳужжатга қандай амал қилиб бўлади.

В. АРТЕМЕНКО,
«Правда» мухбири.

(«Правда», 1987 йил 26 август).

АВГУСТ ПЕДАГОГИКА КЕНГАШЛАРИ

БУГУН шаҳарнинг 16 мингдан зиёд ўқитувчиси, мактабгача ёшдаги муассасаларининг саккиз мингга яқин ходимидан иборат бўлган халқ маорифи ходимлари ўзларининг анъанавий август педагогика кенгашига йиғилдилар. Улар Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги ва янги ўқув йили арафасида КПСС XXVII съезди, КПСС Марказий Комитетининг январь, июнь (1987 йил) Пленумлари ҳамда Ўзбекистон ўқитувчиларининг VIII съезди қарорларидан келиб чиқиб замонавий талаблар даражасида мактаб фаолиятини тубдан қайта қуриш масалаларини муҳокама қилмоқдалар, умумий ўрта таълим ва ҳунар мактаби ислоҳотини амалга оширишдаги камчиликларни бартараф этиш ҳамда бу борада партия, совет ва хўжалик органларининг раҳбарлик фаолиятини ошириш тадбирларини белгиламоқдалар.

Партия, совет органлари, база корхоналарининг раҳбарлари иштирок этаётган кенгашлар шаҳарнинг барча ўнта районида бўлиб ўтмоқда.

Ўсиб келаётган авлодни ўқитиш ва тарбиялашни янада такомиллаштириш, ўқитувчиларнинг ишини қайта қуриш, уларнинг ижодий активлигини ошириш, ошкоралик шароитида ҳамкорлик ва ўз-ўзини бошқаришни такомиллаштириш ҳар бир мактабда ижодкорлик вазиятини яратишга қаратилган масалаларни муҳокама қилиш ўқитувчиларнинг диққат марказида турибди Ўқитувчилар қизғин баҳсларга айланадиган клубларнинг ишида қатнашиб, ана шу ҳақда очиқ-ойдин фикр юритадилар. Бундан ташқари август кенгашларида педагогларнинг ҳар бири новатор-ўқитувчиларнинг иш тажрибаси ва методини бемалол ўргана оладиган консультация пунктлари ҳам ишлай бошлади.

28 августдан 29 августгача шаҳарнинг 25 та мактабида бўлиб ўтадиган секция мажлисларида ўқитувчиларнинг ижодий ҳисоботлари тингланади, тажрибалар алмашиш кўзда тутилган. Бу секцияларда методика асосида ўқитишни ўрганишга катта эътибор берилади. Бу методикалар ўқув планларини такомиллаштириш, педагогика фанлари тавсияномаларидан фойдаланган ҳолда ўқитиш методикасини яхшилаш, илғор педагогика тажрибасини кенг ёйишга қаратилган.

Бугунги катта август педагогика кенгашларининг асосий шиори ташаббус ва ижодкорлик кўрсатишдан иборат.

Замондошимиз

Пешқадам бўлиш шарафи

Кўзларидан севинч балқиб турган бу қизнинг ҳаракатлариёқ одамни сеҳрлайди. Гапиришлари каби қарашлари ҳам тетик.

— Касбингизни севасизми, — сўраймиз ундан.

Марина кулади. Қалбидаги энг нозик туйғуларни қўшиққа солаётган санъаткордек бир зум хаёллар дунёсига ғарқ бўлади. Шу дамда унинг кўнглидан нималар кечаяпти, экан! Эҳтимол студентлик йилларининг олтинга тенг даврларини эслаётгандир у. Балки илк бор «аъло» баҳо олиб уйидагиларини қанчалик қувонтиргани ёдига тушгандир. Нима бўлганда ҳам энди у студент эмас, бугунги қайноқ ҳаётнинг қайта қурувчиси, юқори малакали мутахассис.

— Севгисиз инсон эришадиган бирон-бир муваффақиятни тасаввур ҳам этолмайман, — дейди Марина Саркисова тўлқинланиб. — Ўзингиз ўйланг, қалбингиз ёниб бир ишга даъват этиб турмаса бирон-бир юмушни бажаришга қўлингиз борадими! Йўқ, албатта. Шунинг учун ҳам мен одамлардаги касбга муҳаббатни юксак қадрлайман. Халқ хўжалиги институтида таҳсил олган йилларимда тўпланган назарий билимларимни ҳозир амалий тажрибалар билан анча мустаҳкамлаб олдим. Аммо инженер-иқтисодчи бўлиш осон иш эмас. У одамдан катта масъулият ва чуқур билимни талаб этади. Айниқса, қайта қуриш ва жадаллаштириш программаси ҳаракат дастуриламалимизга айланган ҳозирги кунларда бундай фидойиликнинг самараси катта.

«УзГИПРОГаз» институти иқтисодчи-инженери Марина Саркисова учун бу касб ҳақиқатан ҳам тасодифий эмаслиги кўриниб турарди. Шу боисдан бўлса керак, олий ўқув юртини у 1985 йилда тугатиб, коллективда муваффақиятли иш бошлай олди. Мана, орадан ўтган вақт мобайнида ёш, тадбиркор мутахассис сифатида у кўпчилик эътиборини ўзига жалб этиб келмоқда. Берилган топшириқни тез ва пухта уддалаши билан тилга тушаётир. Комсомол аъзоси Марина Саркисова институт лойиҳачи ёшларига ҳам бош-қош. У комсомол ташкилоти секретарининг ўринбосари сифатида йигит ва қизлар, ёш мутахассислар билан иш олиб бормоқда. Уларни давр белгилаб берган вазифаларни оғишмай амалга оширишга руҳлантираётир.

СУРАТДА: Марина Саркисова.

Т. Каримов фотоси.

Биродарлашган шаҳарлар дўстлашмоқда

«Меҳмондўст тошкентликлар...»

Югославия Социалистик Федератив Республикаси Скопье касаба союзларининг шаҳар совети делегациясининг Тошкентга қилган сафари ниҳоясига етмоқда. Кеча Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг иккинчи секретари А. И. Фозилбеков делегацияни қабул қилди. У КПСС XXVII съезди қарорлари асосида шаҳар партия ташкилотларининг амалга ошираётган вазифалари ва кўпгина социал масалаларни ҳал этаётганлиги тўғрисида ҳикоя қилиб берди.

«Оқшом» газетасининг мухбири саволларига Скопье касаба союзлари шаҳар советининг раиси Шаҳин Ориф қуйидагича жавоб берди:

— Сизнинг Тошкентга қилган сафарингиз асосий мақсади нималардан иборат!

— Бизнинг шаҳарларимиз биродарлашганлиги туфайли Скопье шаҳрининг номини кўплаб тошкентликлар яхши билишади. Скопьеда эса Ўзбекистон ва унинг пойтахти Тошкент сўзлари фахр билан тилга олинади. Шаҳарларимиз дўстлик алоқасини ўрнатганлигига анча йиллар бўлди. Бироқ кейинги йилларда муносабатларимиз янада таъсирчан, ижодий тусда ривожланмоқда. Яқинда «Тошкентда Скопье ҳафталиги» бўлиб ўтди. Унинг барча қатнашчилари шаҳримизга боришгандан кейин Ўзбекистон диёрида қандай кутиб олинганликлари тўғрисида завқ-шавқ билан ҳикоя қилиб беришди. Яқинда яна шундай ҳафталик Скопьеда бўлиб ўтади. Икки шаҳар ўртасидаги алоқаларимиз кенгаймоқда ва мустаҳкамланмоқда. Дўстона муносабатларни мустаҳкамлашда ишчи коллективларнинг иштирок этуви қувонарлидир. Тошкентдаги иккинчи пойафзал фабрикасининг ишчилари сентябрь ойида Скопьедаги «Газела» фабрикаси пойафзалчилари ҳузурига меҳмон бўлиб бориш истагини билдирдилар. Алоқаларимизнинг бундай шакли энг замонавийдир. Бундан буён тўқимачилар, химия ва электро-техника саноатининг меҳнатчилари бизнинг диёримиздаги ҳамкасблари билан ҳам иш тажрибаларини баҳам кўришлари мумкин. Бевосита алоқалар — дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларидир.

Қайта қуриш шароитида энг оммавий жамоат ташкилоти бўлган касаба союзларининг фаолияти янада ривожланмоқда. Биз Тошкент корхоналарида бўлганимизда касаба союзлар социал масалаларга қандай катта аҳамият бераётганлигига яққол ишонч ҳосил қилдик. Тошкентдаги бадиий буюмлар фабрикасида асосан хотин-қизлар меҳнат қилишар экан. Корхона раҳбарларининг берган маълумотлари ва ишлаб чиқариш жараёни билан бевосита танишув натижасида бу корхонада 14 миллат ва элат вакиллари меҳнат қилишаётганлигини билиб олдик. Фабрикада социал соҳада талай ишлар амалга оширилмоқда. Касаба союзлар ишчиларнинг маиший аҳволи ва дам олишига биринчи даражали аҳамият бермоқда. Бу ерда клуб, болалар боғчаси ва яслиси, ошхона ҳамда бир қатор қулайликлар муҳайё этилганлиги ўз-ўзидан кўриниб турибди.

Шунингдек, «Ташсельмаш» заводи билан ҳам танишдик, касаба союз комитетида суҳбатлашдик, социал маданий ва маиший объектларни бориб кўрдик. Барча корхоналарнинг раҳбарлари фаолияти ошкоралик, касаба союзлар билан ҳамжиҳатлилиги қувонарлидир.

— Сиз касаба союзларнинг шаҳар совети раиси бўлиб сайлангунингизга қадар ким бўлиб ишлар эдингиз!

— Мен ишчидан чиққанман. Скопьедаги автобус заводида 25 йил давомида машиналарнинг ўриндиқларини йиғувчи бўлиб ишладим. Турли жамоат ташкилотларга бир неча марта сайландим, Югославия коммунистлари союзининг Марказий Комитети аъзоси ҳам бўлдим. Энди касаба союз арбобиман. Бу фаолиятим халқ билан чамбарчас боғланганлиги учун уни севаман. Ҳамкасбим, касаба союзлар шаҳар совети президиумининг аъзоси Мирослава Кирланова мен билан бирга ишлайди. У экономика масалалари билан шуғулланади. Мамлакатимиз халқ хўжалигини иқтисодий стабиллаштириш иқтисодий қийинчиликларни бартараф этишда яқиндан ёрдам бермоқда.

— Тошкентдан олган таассуротларингиз қандай!

— Тошкент билан танишув унинг одамлари билан танишув демакдир. Тошкентликлар чиндан ҳам меҳмондўст, очиқ чеҳрали, ажойиб кишилар экан. Биз ўзимизни чинакам дўстлар хонадонида меҳмон бўлгандек ҳис қилдик.

Ўзбекистон Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасидаги кўпгина экспонатлар Ўзбекистон ва унинг пойтахти Тошкент тўғрисида атрофлича ҳикоя қилар экан. У ерда телевизион минорага кўтарилдик. Ўзбекистон пойтахтининг кўпгина районларини томоша қилдик, пионер лагерларида болаларнинг дам олиши билан танишдик.

Тинчлик ва хотиржамлик — яхши турмуш белгисидир. Мен бу ерда кўрган яхши нарсаларимнинг ҳаммасини Скопьега борганимда ҳикоя қилиб бераман. Энг муҳими халқ учун ташкил этилган касаба союзларимиз ўз фаолиятига кўра бир-бирига ўхшар экан. Демак, ишчи коллективлар билан алоқаларимизни йўлга қўйиш қулай кўринади. Фойдали ҳамкорлик самарали алоқаларни кенгайтиришимизда қўл келадиган турдош корхоналаримиз бор. Ҳамкорликнинг янги-янги шакллари бир-биримизнинг иш тажрибамизни ўрганиш имконини беради. Ўйлайманки, КПСС XXVII съезди белгилаб берган улкан режалар ва вазифаларни амалга оширишда совет халқи шубҳасиз муносиб марраларни эгаллайди.

ЯНА БИР МУВАФФАҚИЯТ

Аввал хабар қилганимиздек, тошкентлик спортчи Жамолиддин Абдужабборов яқинда шосседа велосипед пойгаси бўйича Европа чемпиони унвонини қўлга киритган эди. Мамлакат терма командаси составида жаҳон биринчилигига тайёргарлик кўраётган ҳамшаҳримиз куни кеча Вильнюс шаҳрида ўтказилган халқаро турнирда яна бир муваффақиятни қўлга киритди. У 150 километр масофани ҳаммадан тез босиб ўтиб, биринчи ўринни эгаллади.

Қалблар шундай туташади

Жонажон Коммунистик партиямиз ленинча миллий сиёсатни оқилона ривожлантира бориши сабабли бепоён мамлакатимизнинг барча халқлари худди ягона оила аъзолари сингари аҳил ва иноқ бўлиб яшамоқдалар. Партиямиз Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари материалларида ҳам миллий муносабатларни янада ривожлантириш, интернационал тарбияни кучайтириш, ўсиб келаётган ёш авлодни халқлар дўстлиги руҳида тарбиялашга катта эътибор берилди. Интернационал тарбия совет халқларини янада яқинлаштиради, уларнинг қардошларча дўстлигини мустаҳкамлайди.

Шу ўринда кишини ғоятда ҳаяжонлантирадиган, аммо ҳар қанча эъзозлашга арзигудек миллатлараро дўстлик хусусида бир мисолни таърифлаб ўтмоқчиман.

...Серқуёш Ўзбекистонимизга, унинг тарихий обидалари билан танишиш орзусида ташриф буюраётган чет эллик ва иттифоқимизнинг барча ўлкаларидан келаётган саёҳатчиларнинг сони йил сайин ортиб бормоқда. Валентина Степановна Хамилова ҳам Ленинград шаҳридан туристик йўлланма билан Ўзбекистонга келди (унинг адреси Ленинград шаҳри, Комино, Трудяшихся бульвари, 15-уй, 123-квартирада туради).

Республикамизнинг халқ хўжалиги барча соҳаларида эришган муваффақиятлари, унинг шаҳар ва турар жой массивлари Валентина Степановнада катта таассурот қолдиради, айниқса у ўзбекистонликларнинг самимияти ҳақида эшитган кўпдан-кўп ҳикояларига тўла-тўкис ишонч ҳосил қилади. Туристик поездда кўрсатилган қулайлик ва илтифотлардан мамнуният ҳосил қилган Валентина Степановна, поезд проводниги А. Назаровга кўпдан-кўп раҳматлар айтиб, вагон дафтарчасига дил ва мамнуният сўзларини ёзиб, тагига ленинградлик «Ҳамилова В. С.» деб имзо чекади. (Алимуҳаммад Назаров Тошкент шаҳар Акмал Икромов районидаги 3-Қурувчи кўча, 35-уйда яшайди).

Проводник ундан: «—Сиз ленинградликмисиз?» —деб, бу шаҳарликлар ҳақида ўқиган ва эшитганларини, кино ленталарида кўрганларини хотирадан ўтказади... Суҳбат давомида Валентина Степановна суҳбатдоши Алимуҳаммад Назаровнинг икки фарзандлари —Фатхулла ва Файзулла Ленинград шаҳрида Ватан олдидаги хизмат бурчини ўташаётганини билиб қолади ва осойишталик билан сир бой бермай улар хизмат қилаётган жойни эслаб қолади. Тошкент, Самарқанд, Бухоро шаҳарларидан катта таассуротлари билан ўз шаҳри —Ленинградга келган Валентина Степановна вақт топиб, ака-ука Фатхулла ва Файзуллалар хизмат қилаётган жойга келади.

Расмиятларни бажо келтириб, ўзбек солдат йигитлари учун бир кунлик рухсат олиб, ўзи енгил машинанинг рулини бошқаргани ҳолда, уларни тарихий ва революцион обидаларга бой Ленинград шаҳри билан батафсил таништиради. Бу тафсилотлар Фатхулла ва Файзуллаларнинг хотирасида бир умрга сақланиб қолган (улар бу ҳақда жуда тўлқинланиб сўзлайдилар...)

Икки йил давомида Валентина Степановна солдат йигитлар ҳол-аҳволидан хабар олар, шароит туғилганда ака-ука Валентина Степановна уйида меҳмон ҳам бўлишарди. Ҳарбий хизмат муддати тугалланаётганини эшитган Валентина Степановна қайтишга рухсат берилган куни уларни ўз уйига таклиф этиб, йигитлар келганида ўзбекча тайёрланган хушбўй ҳидли палов билан кутиб олади ва бир-икки кун меҳмон бўлишларини сўрайди.

Тадбиркорликка тасанноки, шу бир-икки кун ичида солдатларга Тошкентга қайтиш учун поездга берилган билетни аэропортдан Ленинград —Тошкент рейсига самолётга расмийлаштириб келади, «Ота-оналаринг сизларни сабрсизлик билан кутаётган бўлиши керак», дейди. Бу бағри дарё аёл, биринг онангга, биринг отангга Ленинграддан совға олиб боринглар, деб йигитларнинг йўқ деганига қарамасдан ҳар бирига пул ҳам беради...

Белгиланган кун ва соатда солдатлар билан Пулково аэропортига келиб, Валентина Степановна уларни кузата туриб, аэропортдан Тошкентга— йигитларнинг ота-онасига, Назаровлар хонадонига телефон орқали хабар беришни ҳам унутмайди.

Ҳарбий хизматдан қайтиб келган Фатхулла ва Файзуллалар, ҳарбий хизматга чақирилишларидан аввал хизмат қилган корхоналарига ишга жойлашадилар ва ўз меҳнат ҳақлари ҳисобига олинган пуллардан Ленинградга, Валентина Степановнага раҳмат сўзлари билан почта орқали жўнатадилар...

Томчида қуёш жамоли акс этганидек, икки халқ, икки оила орасида самимий қардошларча дўстлик камол топди ва кун сайин ривожланмоқда. Ўтган йили ёз ойларида Валентина Степановна Назаровлар оиласининг таклифи билан Тошкентда бир неча кун меҳмон бўлди, кўпдан-кўп танишлар орттирди, ўзбек урф-одатларини, айниқса миллий таомлар тайёрлаш жараёнларини синчиклаб ўрганди. Валентина Степановна ўзбекча усулда тайёрланган сомса — энг тенги йўқ таом деб ҳисоблайди. Тошкентда бўлган даври эсдалиги учун унга қатор классик ва замонавий бадиий китоблар совға қилинди.

Бу икки миллат оиласининг режалари ҳали катта. Чунончи, тошкентлик Назаровлар оиласи Ленинградга меҳмон сифатида таклиф этилган. Бу оилалар дўстлигини амалдаги интернационализм деб баралла айтишга арзийди.

Н. АЛИЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ўсимлик моддалари химияси институтининг катта илмий ходими.

Пешқадамлар ютуғи

Офсет босма фабрикасида Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига авж олдирилган социалистик мусобақа қувончли натижаларни бермоқда. Унда иштирок этаётган ишчи-хизматчилар ҳар қачонгидан ҳам самарали меҳнат қилишга эришишаётир. Йилнинг ўтган ойлари мобайнида айниқса, Ноила Мажидова бошчилик қилаётган бригада ишчилари пешқадамлар сифатида тез-тез тилга олинадиган бўлиб қолди. Бунинг асосий сабабларидан бири аввало бригада етакчисининг қайта қуриш шароитида ўз ишига масъулият билан ёндашаётганлиги бўлса, яна бир сири ишчиларнинг омилкорлик билан иш юритаётганликларидир.

Шу боисдан ҳам улар меҳнат қилаётган муқовалар тайёрлаш цехида зарбдорларнинг номи тилдан тушмаяпти. Сония Валихўжаева, Хосият Наврўзова сингари моҳир муқоваловчилар ойлик планларини 130 процентга адо этишаётир.

Бригада етакчиси Ноила Мажидова халқ депутатлари Октябрь район Советининг депутати ҳамдир. У айни пайтларда ишдан бўш қолди дегунча халқ ташвишлари билан банд бўлади. Улардан тушган наказларни бажариш учун куч-ғайратини аямайди.

СУРАТДА: бригада бошлиғи Ноила Мажидова коллектив ишчилари билан.

М. Нуриддинов фотоси.

Давлат савдо инспекцияси бошқармаси ва шаҳар халқ контроли комитети, «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг қўшма рейди

ХАРИДОРЛАР ТАЛАБИ — МЕЗОН

Тошкентда йил бошидан бери 48 миллион шиша минерал сув, лимонад ва бошқа муздек ичимликлар сотилди. Ҳамшаҳарларимиз 620 минг деколитр морс ва квас ичишди. Бугунги ёзнинг саратон иссиғи бироз пасайган вақтда ҳам алкоголсиз ичимликлар сотувчи хизматчиларнинг қўли-қўлига тегмайди. Хўш, нега шундай? Бунга биз рейдимиз давомида жавоб топдик.

КВАСНИ НЕГА ЧЕТГА СУРИБ ҚЎЙИШМОҚДА?

«Тошкент» гастрономи бурчаги мана бир неча кундирки, одамлар билан гавжум. Бунга квасни бочкада олиб келиб сотишаётганлиги сабаб бўлди. Мазаси ширин, муздек квасни қўшни магазиндагилар, меҳмонхонадагилар, ўтган-кетганлар мириқиб ичишмоқда. Кечга яқин эса ҳар хил идиш кўтарган харидорлар оилалари учун квас харид қилиш учун бу ерга келишади.

—Бу борада бизнинг микрорайонимизга бахт кулиб боқмаган, —дейди Зольная кўчасида истиқомат қилувчи И. П. Иванов. —Ҳа, бошқа ерларда ҳам «Квас» деб ёзиб қўйилган бочкаларда морс сотишмоқда. Нима учун квас йўқ?

Ёзнинг иссиқ кунларида шаҳар аҳолисини квас билан таъминлашнинг ўзи бўлмаса керак, албатта. Рейд ўтказилган куни «Квас» деб ёзиб қўйилган бочкаларда морс сотишаётанлигига дуч келдик. Бундай ҳолни биз Олой бозоридаги автостанция ёнида, Госпитал бозорида, Собир Раҳимов райпишчеторгига қарашли 21-магазин олдида, Каблуков, Карл Маркс, Энгельс, Ўрозбоев, Қорасарой, Сағбон кўчаларида, Юнусобод ва Қорақамиш массивларида кўрдик.

Балки «Ташкентпиво» ишлаб чиқариш бирлашмаси квасни белгиланган миқдорда ишлаб чиқаришга кучи етмаётгандир.

—Биз ҳар куни 80 тонна квас тайёрлаймиз, —дейди «Ташкентпиво» ишлаб чиқариш бирлашмасининг 3-алкоголсиз ичимликлар ишлаб чиқариш заводи директори И. Ю. Абдураҳмонов. — Аммо савдо шахобчалари, умумий овқатланиш корхоналари тўртдан бир қисмини олишади. Улар морсни ёқтиришади. Чунки морс тезда бузилмайди, нархи ҳам қиммат. Сотувчиларнинг айтишига қараганда унга талаб ҳам ортган.

Корхонада тайёрланган кваснинг тўла олиб кетилмаслиги натижасида маҳсулот бир неча бор қайта ишланмоқда. Агарда савдо ва ишлаб чиқариш корхонаси бирга ҳамкорликда ишлаганда эди бу ҳол қайтарилмасди. Нима учун магазин мудирлари, «Ташлимводторг» базасининг директорларини кечки пайт бир кун олдин керакли миқдордаги маҳсулот учун буюртмалар беришини ташкил қилиши, эртасига эрталаб эса ана шу буюртма орқали маҳсулот олиб кетилишини ташкил этиш мумкин эмас.

—Шундай бўлиши керак. Аммо «Ташлимводторг» экспедиторлари бошқача йўл тутишмоқда, — дейди мева шарбатлар цехининг бошлиғи Д. А. Сердикова. — Агарда биз уларга морс бермасак улар тўғридан-тўғри Қибрайдаги пиво-алкоголсиз ичимликлар комбинатига ёки НОДнинг ишчилар таъминоти бўлимига мурожаат қилишади. Бунда биз икки томонлама ютқазамиз. Бу қийинчиликлардан қутилишнинг бирдан бир йўли морс ишлаб чиқаришни тўхтатиш керак.

Бизнингча бундай чорани кўришни кераги йўқ. Харидорлар талаби ўрганилиб, ичимликларни барча стандарт талабига мос равишда тайёрлаш ва улар истагига қараб квас ёки морс сотиш лозим. Аммо етти ой мобайнида 3-алкоголсиз ичимликлар заводи 39 минг деколитр квас қуймади. Кўриниб турибдики, корхонада ҳам бу маҳсулотни ишлаб чиқариш учун унчалик жон куйдиришмаётир. Чунки квасни тайёрлаш морсга нисбатан 4—6 баробар кўп вақт талаб қилади.

Биз қуйиш цехида савдо шахобчалари вакиллари билан учрашдик.

— Мен «Ташлимводторг»нинг Октябрь савдо базасига қарашли идорасида бир неча йилдан бери сотувчи бўлиб ишлайман, —дейди Р. Абдуллаева. — Чорсу майдонида ичимликлар сотаман. Квасга нисбатан кўпроқ морс сотишни маъқул кўраман. Чунки квасга талаб унча кўп эмас. Икки кунлаб сотишга тўғри келади. Бу вақтда баъзан квас ачиб қолади, тўкиб ташлашга тўғри келади. Сотилмаган квас учун ҳақни ўз ҳамёнимдан тўлашим керак.

—Мен билан шундай воқеа бўлди, —деб сўзга қўшилди «Ташлимводторг»нинг Чилонзор савдо базаси сотувчиси А. Иброҳимова. — Квасни бир ҳафта сотдим, мазаси ғалати эди. Энди корхонадан маҳсулот олаётганимда албатта мазасини татиб кўраман.

Шуниси ачинарлики, 3-заводнинг лабораторияси бир ярим ой мобайнида биронта квасни сифатсиз деб брак қилмаган. Худди шунингдек Киров район санитария-эпидемиология станцияси хизматчиларининг олган анализлари ҳам ҳар доим тўғри чиққан. Квас сифатли қилиб тайёрланаётган экан, нима учун уни сотишда камчиликларга йўл қўйилмоқда? Бизнингча квасни 900 литр ҳажмдаги бочкаларда эмас, 400 литр маҳсулот кетадиган бочкаларда сотишни йўлга қўйиш керак. Шунда квaслар ҳам тез сотилади, айнимайди. Ҳозирча «Ташлимводторг» корхонаси экспедиторларининг кўпчилиги квас сотишдан бош тортмоқдалар. Бундан бир ой муқаддам шаҳар халқ контроль комитети «Ташлимводторг» раҳбарларини шунинг учун тартибга чақирган эди.

— Йил бошида квасни олмаётганларнинг фамилиясини ёзиб бориш учун махсус журнал тутган эдим,—дейди 3-завод диспетчери Х. Носиров. — Уларга ҳалигача ҳеч қандай чора кўришгани йўқ. Транспортлар маҳсулотни ўз вақтида савдо шахобчаларига элтиб беришида ҳам бир қанча қийинчиликларга дуч келмоқдамиз. Биз эрталаб соат 8 дан иш бошлаймиз. Марказлашган усулда юк ташиш автотранспортининг 3-автокомбинат машиналари эса фақат соат 11 да келишади. Уч соат бекордан бекорга туриб қолишга тўғри келмоқда.

Рейд ўтказилган кун корхонада рўй бераётган бир қанча камчиликларга дуч келдик. Худди олдинги сафардагидек квас ва морс қуйиш цехида санитария ҳолатига тўғри риоя қилишмаётган экан. Яқинда шаҳар эпидемиология станцияси бу ерда тартиб ўрнатиш учун цехни ёпиб қўйиб, завод директорига жарима солинган эди. Аммо бочкалар ҳамон иссиқ сода билан ювилмасдан тўғридан-тўғри муздек сув билан ювилмоқда. Фақат баъзида иссиқ пардан фойдаланилмоқда. Цистерналарни пломбалаш эса бутунлай нотўғри бажарилмоқда. Унда на номер бор, на тамға. Оддий темирдан иборат бўлган бу пломбалардан минг бор уриниб кўрсангиз ҳам маҳсулотни ким берганлигини аниқлаш жуда қийин.

Бир сўз билан айтганда ҳали ҳам завод ва савдо шахобчаларида квас ишлаб чиқариш ва сотишда совуққонликка йўл қўйилмоқда. Аммо тошкентликлар квасни кутишмоқда.

АВТОМАТЛАР АЙБДОРМИ?

Ёзнинг иссиқ кунларида газсув сотадиган автоматлар олдида одамлар гавжум. Агарда уларнинг баъзилари олдида бироз туриб қолсангиз автоматларнинг яхши ишламаслиги, ичимликларнинг сифати яхши эмаслиги ҳақидаги ҳамшаҳарларимиз эътирозларини эшитасиз. Мисол учун Фарҳод ярмаркасидаги автоматни кўрсатиш мумкин. Рейд куни бу ердан сув ичиш мумкин бўлмади. Автоматга қанча танга ташласангиз ҳам миқ этмасдан бир стакан сув ҳам қуймади. Ленин проспектидаги «Гўзаллик салони» ёнида жойлашган газсув автомати ҳам анча «уддабуррон» экан. Бир тийин ташласангиз стаканнинг тўртдан бир қисмига сув қуяди. Энгельс кўчасидаги 10-автомат ва «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» проспектидаги автомат, Пушкин кўчасидаги ва Вокзал яқинидаги автоматларда сиропнинг ҳеч қандай шираси йўқ. Бу ердан олинган анализлар лаборатория текширувидан ўтказилганда қоидалар қандай бузилаётганлиги маълум бўлди. Уларни кўпчилигида 100 грамм қуриқлик миқдори нормадаги ўрнига 3,6, 7,3 ни ташкил этган. Бу ҳақда механик А. Кангинов «Ташлимводторг»нинг (Киров савдо базаси), С. Усмонов, (Куйбишев савдо базаси), Д. Бобоев (Ленин савдо базаси) «ғамхўрлик» қилишган.

Кафе, павильон ва киоскаларда текширув ўтказмоқчи бўлганимизда бу ерларни кўпчилигида муздек ичимликлар йўқлиги маълум бўлди. Баъзи бир жойларда эса текширувчилар билан юзма-юз келишдан қўрқиб савдони бошлаб юборишди. «Ташлимводторг»нинг савдо шахобчаларида харидорлар ҳаққига хиёнат қилиб музқаймоқ ва шарбат ичимликларини нархини оширган ҳолда сотиш каби ҳоллар рўй бермоқда. Баъзи бир бинолар антисанитария ҳолатида. Волгоград кўчасидаги киоскада (Чилонзор савдо базаси) сотувчи А. Какуриева олмали сиропнинг шарбатини 3 процент камайтирган ҳолда сотмоқда. Ундаги шакар 8,3 процент ўрнига 0,5 процентни ташкил этган. Госпиталь бозоридаги (Ленин савдо базаси) 1-павильондагилар ҳам устаси фаранг чиқиб қолишди. Сотувчи Р. Бадалова олмали шарбатдан тайёрланган сувдаги шакарнинг миқдори бор-йўғи 2,3 — 3 процентни ташкил этади. Худди шунга ўхшаш харидорларни алдаш Ўразбоев кўчасидаги (Собир Раҳимов савдо базаси, сотувчи Қурбонов) 8-киоскада ҳам рўй бермоқда. Муқимий ва Пионер кўчалари муюлишидаги 3-киоскада ва Олмазор кўчасидаги (Чилонзор савдо базасига қарашли, сотувчи Х. Рабинович, Р. Достова) савдо шахобчаларида ҳам газсув сотишда қонун-қоидалар қўпол равишда бузилмоқда.

Киров райпишчеторгига қарашли магазинларда ичимликлар сотиш яхши йўлга қўйилмаган. Бу райондаги 10 та савдо шахобчасида текшириш ўтказилганда шундан бештасида «Тошкент минерал суви» йўқлиги маълум бўлди, саккизтасида эса нархи ёзилмаган, тўрттасида холодильниклар ишламаётир. Сергели район ошхоналар трестида ҳам аҳолини муздек ичимликлар билан ўз вақтида таъминлашга яхши эътибор берилмаётир. Бу ерда квас ва морслар ҳисобига шарбатлар, ичимликлар сотиш ярим йил ичида 1,6 минг деколитрга камайтирилган. Тўққизта ошхонада текшириш ўтказилганда шу нарса аниқландики, ундан олтитасида ҳеч қандай сабабсиз менюга шарбат ва ичимликлар ёзилмаган. Ваҳоланки, бундай ичимликлар ана шу ошхоналарда бўлган.

Кўпчилик тошкентликлар пул майдалайдиган автоматлар ишидан ҳам норози эканликларини билдиришмоқда. Чунки бундай автоматларнинг кўпчилиги ишламайди. Аммо саноат корхоналарида, қурилишларда ишчи кучи етишмай турган бир вақтда газ автоматлари ёнида пулларни майдалаб ўтирган одамларни кўришингиз мумкин.

Рейд натижалари шуни кўрсатдики, алкоголсиз ичимликларни ишлаб чиқариш, шарбатлар ва унинг сифати ҳамда маданий хизмат кўрсатиш харидорлар талаби даражасида эмас. Уни тайёрлаш, ишлаб чиқариш — савдо харидор занжирида. Ҳақиқий маънода бош йўналиш бўлиб қолгани йўқ.

Т. ОКИШЕВА,
Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги Давлат савдо инспекцияси бошқармасининг савдо бўйича Тошкент шаҳридаги давлат бош инспектори.
Р. ҲАМИДОВ,
шаҳар халқ контроли комитетининг инспектори.
Р. ФАЙЗУЛЛАЕВ, О. ХАРЧЕНКО,
«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг мухбирлари.

Дунё хабарлари
ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

СОВЕТ МУСУЛМОНЛАРИНИНГ СУДАНГА ВИЗИТИ ТУГАДИ

ХАРТУМ. Шимолий Кавказ мусулмонлари Диния бошқармаси раиси, муфти М. Ч. Геккиев бошчилигидаги совет мусулмонлари делегациясининг Суданга визити тугади. Делегация бу ерга республика Министрлар Кенгашининг таклифига биноан келганди. Делегация аъзолари мамлакат таъсис мажлиси раисининг ўринбосари Ҳасан Абдулқодир, Судан Олий Кенгашининг аъзоси Мирғани Ан-Насрий, миллий Ислом фронтининг бош секретари Ҳасан Абдалла Ат-Туробий ва республиканинг бошқа давлат арбоблари, дин ва жамоат арбоблари билан ўтказган суҳбатлари чоғида СССРда мусулмонларнинг аҳволи тўғрисида, уларнинг ядро фалокати олдини олиш учун курашга қўшаётган ҳиссалари ҳақида гапириб бердилар.

М. Ч. Геккиев Хартумдаги матбуот конференциясида, шунингдек Судан радиоси ва телевидениеси орқали гапириб, Ғарб оммавий ахборот воситаларининг СССРда диндорлар гўё таъқиб этиладиган уйдирмаларини рад қилди.

ЎЗАРО ҲАМКОРЛИКНИ КЎЗЛАБ

ЧАТОКУА. (Нью-Йорк штати). Кўркам Чатокуа кўли соҳилидаги кичик курорт шаҳарчасида совет ва Америка жамоатчилигининг учинчи учрашуви очилди. Учрашувда СССРдан чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар совет жамиятлари союзи делегацияси қатнашмоқда. Бу делегация 240 сиёсат ва жамоат арбобларидан, ишчилар, олимлар, маданият ва санъат арбобларидан иборат. Учрашув қатнашчилари икки буюк давлат ўртасидаги муносабатларни янада ривожлантириш билан боғлиқ бўлган кўп масалаларни муҳокама қиладилар. Қуролланиш пойгасининг, аввало ядровий қуролланиш пойгасининг олдини олиш йўлларини қидириш, қуролланиш пойгаси космик фазога чиқарилишига йўл қўймаслик, халқаро хавфсизлик ва халқлар ўртасидаги ишончни мустаҳкамлаш ишида жамоатчиликнинг роли, фаолиятнинг турли соҳаларида ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантириш ана шундай масалалардандир.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● БУЭНОС-АЙРЕС. Аргентина ташқи ишлар министри Данте Капуто Лотин Америкасидаги 13 мамлакат ташқи ишлар министрларининг Каракасда бўлиб ўтган учрашуви якунлари муҳим аҳамиятга эга эканини таъкидлади. У Буэнос-Айресга қайтиб келганидан кейин пойтахтдаги халқаро аэропортда журналистларга: бу учрашувнинг қарорлари Марказий Америкада тинчликка эришиш йўлидаги муҳим қадамдир, деб айтди. Маълумки, Венесуэла пойтахтидаги учрашув қатнашчилари Марказий Америкада тинчлик тўғрисида Гватемала, Гондурас, Коста-Рика, Никарагуа ва Сальвадор президентлари яқинда имзолаган битимнинг бажарилишини кузатувчи халқаро комиссия тузиш ҳақида бир битимга келган эдилар.

● ТОКИО. Японияннинг Совет Иттифоқига экспорти ҳажми бу йил 20—30 процент қисқариши мумкин, деб хабар қилади Япония молия-саноат доираларининг нуфузли газетаси — «Нихон кэйдзай». Аввало станоклар, қурилиш машина-ускуналари ва пўлати, биринчи галда катта диаметрли қувурлар етказиб бериш камайтирилади. Газета «социалистик мамлакатларга экспортни контрол қилувчи мувофиқлаштирувчи комитет (КОКОМ)нинг қоидаларини Япония фирмалари бузган» деган баҳонани бунинг асосий сабабларидан бири, деб кўрсатади.

● НЬЮ-ЙОРК. Форс кўрфазида АҚШ ҳарбий қудратининг оширилиши шу региондаги қуролли можарони баттар авж олдириши мумкинлигига кўпчилик американикларнинг ишончи комил. «Тайм» ҳафтаномасининг буюртмаси билан ўтказилган савол-жавоб қатнашчиларининг 59 проценти кўрфазда нефть танкерларига Қўшма Штатларнинг кемалари соқчилик қилиб бораётганлиги Эроннинг ҳарбий фаолиятини кенгайтиришга олиб бориши мумкин, деб ҳисобламоқда. Саволларга жавоб қайтарган кишилардан 46 процентининг фикрича, АҚШнинг хатти-ҳаракатлари Эрон билан АҚШ ўртасида ҳарбий тўқнашув чиқариши эҳтимоли бор, 25 проценти эса бу хатти-ҳаракатлар Эрон билан катта миқёсдаги урушга олиб бориши мумкин, деб ҳисобламоқда.

ИРҚЧИЛАР ПАРИЖДА УР-ЙИҚИТ ЧИҚАРДИЛАР

ПАРИЖ. Мағриб, Осиё ва Африка мамлакатларидан келган кишилар яшовчи Парижнинг Софруа кўчасидаги тўрт қаватли бинога ўттиз чоғли фашист газандалар бостириб кириб, ур-йиқит қилдилар.

«Бу ерда яшовчиларни кўчириш зарур», деган баҳона билан қилинган ваҳшийлик ҳаракати Францияда қаҳр-ғазаб қўзғади. Уйда яшовчи кишилар квартира ҳақини бекаму-кўст тўлаб турган эдилар. Агар уй эгалари унда яшовчиларни бирон-бир сабабга кўра кўчирмоқчи бўлсалар, амалдаги қонунларга биноан улар бундан барвақт хабардор қилиб қўйишлари керак эди. Бу ўринда гап сурбетларча ирқчилик ҳаракати тўғрисида бормоқда, деб ёзади Париждаги «Либерасьон» газетаси. Ирқчилар бемалол қуюшқондан чиқа олишларини намойиш қилишга яна бир бор қарор бергандлар.

НАМИБИЯДА ЖАР ҚЎШИНЛАРИНИНГ СОНИ

ПАРИЖ. ЖАР қўшинлари қонунга ҳилоф равишда босиб олган Намибиядаги жанубий африкалик ҳарбий хизматчилар сони 100 минг кишидан ошиб кетди. Жануби-Ғарбий Африка халқ ташкилоти (СВАПО) президенти Сэм Нуйома Францияда чиқадиган ҳафталик «Революсьон» газетаси мухбири билан суҳбатда шуни айтди. Мпаче ҳарбий аэродромидаги вертолётлар ва қирувчи самолётлардан Анголага ва Африка жанубидаги бошқа «фронт ёқаси» давлатларига ҳужум қилишда фойдаланилмоқда, деди у.

ВЬЕТНАМДА ТЎФОН

ХАНОЙ. Марказий ва Шимолий Вьетнамнинг қирғоқ бўйи районларига ёпирилган навбатдаги тўфон — бўрон шолипоялар узоқ кутган ёмғир келтириши билан бирга анча-мунча кулфатлар ҳам солди. Нгетинь вилоятига энг кўп зиён етказилди. Бу ерда уй-жойлар ва хўжалик иморатлари, озиқ-овқат омборлари, мактаблар, касалхоналар вайрон бўлди, электр линиялари шикаст топди. Бинъчитхьен, Тханьхоа, Ханамнинь, Тхайбинь вилоятлари ҳам табиий офатдан зарар кўрди.

Калейдоскоп

МУҲОЖИР-РЕСТОРАН

«Эйфель минораси» Нью-Орлеан (АҚШ) шаҳрига кўчиб ўтди. Фақат миноранинг ўзи эмас, балки унинг ичида 1937 йилда қурилган ресторан кўчган.

80-йиллар бошида Эйфель минораси учун катта ремонт ишлари талаб этилди. Шунда унинг 171 метр баландлигидаги ресторан ҳам ремонт қилиниши керак эди. Францияник эпчил савдогар Ж. Ленсален шу ишда озроққина маблағ орттириб олиш ниятида, ресторанга пўлатдан ясалган конструкция сотиб олиб, уни Париж кварталларининг бирида ўрнатмоқчи эди, бироқ маҳаллий ҳукумат ресторан номини «Эйфель минораси» деб аташни маън этди. Шунда Ленсаленнинг савдо-сотиқ ишлари юришмади. Бахтни қарангки, шу пайтда америкалик бир харидор топилиб қолди. Ленсален шу заҳотиёқ энди кераксиз бўлган пўлат конструкцияларни унга сотди. Хуллас-калом шундай қилиб, ресторан Нью-Орлеанга бориб қолган. Эндиликда «Эйфель минораси» ресторани шаҳар майдонларининг бирини унча катта бўлмаган минорада паррандаларга ўрнатилган ойнаванд катакка ўхшаб турибди, деб ёзади Чехословакиянинг «Свет в образах» журнали.

КАРТЕРНИНГ ҚИЗИ МРБГА ҚАРШИ

АҚШнинг илгариги президенти Жеймс Картернинг 19 ёшли қизи Эйми Картер Брауновск университетидан ҳайдалди.

Бунинг расмий сабаби: дарсларни кўп қолдирганлик. «Таймс» журнали бу ҳақда хабар бера туриб, шундай деб ёзади: Эйми Картер 1986 йил октябрида МРБ Массачусетс штатидаги университетда ўтказган ёллашга қарши чиққан студент-ёшлар намойишчилари ўртасида бўлган экан. Улардан 14 та студентга (шу жумладан Э. Картерга ҳам) расмий айбнома қўйилган. Журнал шуни таъкидлайдики, Эйми Картернинг ота-онаси «қизини қўллаб-қувватлаётган» эканлар.

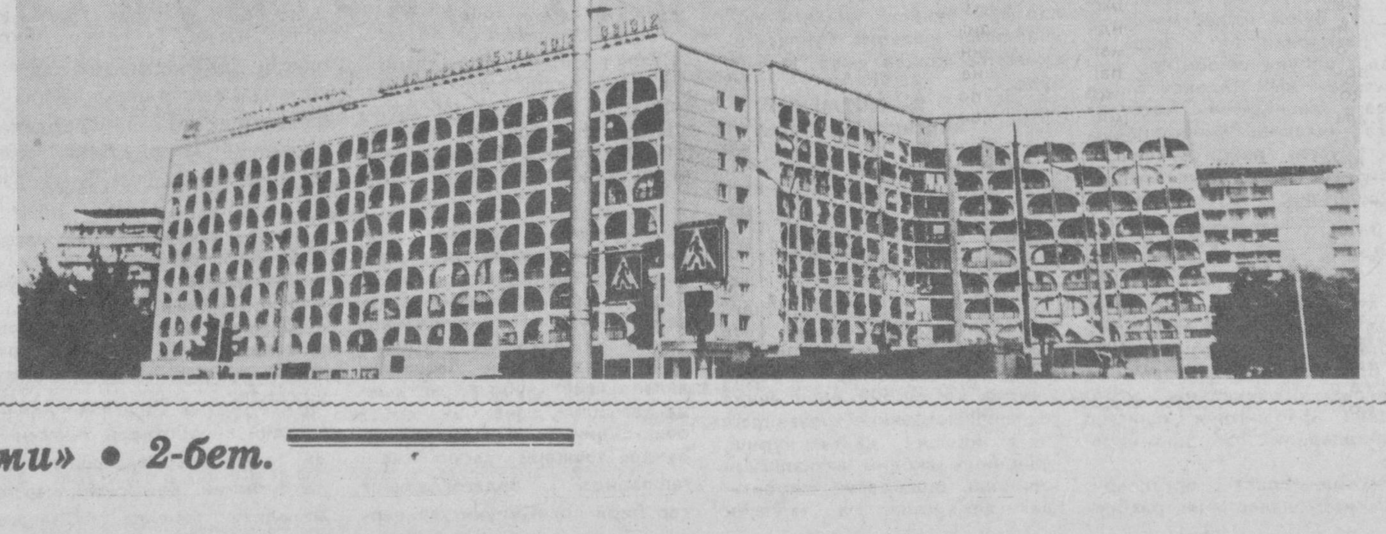

Қад тиклаётган янги турар жой массивлари шаҳримизнинг жамолига ҳусн бағишламоқда.

СУРАТДА: Космонавтлар проспектида бунёд этилган турар жой бинолари.

Т. Каримов фотоси.

Инсон одоби азиз

> Бу гулшан аро йўқдир
> бақо гулига сабот,
> Ажаб саодат эрур
> қолса яхшилик билан от.
>
> Алишер НАВОИЙ.

Янгича анъаналар—ҳаётимиз кўрки

— «Инсоннинг қалбида меҳнатга меҳр билан яхши орзу эгиз яшаса, охир-оқибат уни юзага олиб чиқади...» — Қаршимда ўтирган сертабассум кишининг сўзларига қулоқ солаяпман-у, бутун ҳаёт йўлига баҳо берувчи содда фалсафасига қойил қолаяпман...

Пири бадавлат бу хонадонда катта тантана. Мўъжазгина ҳовли бир-бирига ўхшаш кишилар — улар Неъматжон аканинг укалари, ўғиллари, неваралари; сертавозе аёллар, булар — Худиста онанинг келинлари, опа-сингиллари, овсинлари билан тўлиқ. Бугун — Неъматжон ака билан Худиста онанинг олтин тўйлари. Ҳамма тўйга тайёргарлик билан банд. Фақат тантана сабабчилари «бекорчи», холос. Суҳбат улар билан, уларнинг биргаликда босиб ўтган сермазмун, серташвиш, серғулу, сермеҳр, серкулги, сернур ва серфайз шу 50 йил ҳақида...

Бахтли қўша қариганлар

«Олтин тўй»дан репортаж

—... Янги оиланинг энг катта давлати —ота-онамизнинг ҳаётлиги эди. Тошкент тўқимачилик комбинати энди суръатини жадаллаштираётган пайтлар. Ремонтчилар бригадасининг бошлиғи бўлиб хизмат қилардим. Турли миллат кишилари бир оила фарзандидек меҳнат қилардик. Уйдан кўнглим анча хотиржам эди. Негаки унда кексалар бош-қош эди. Бирин-сирин туғилган фарзандларимизга ўзлари яхши ният билан чиройли исмлар қўйишди — Собиржон, Муроджон, Самиғжон... Уруш бошланди.

Комбинатда ишлайдиганларнинг кўпини ҳарбий комиссариатдан қайтаришди. Комбинат шошилинч равишда фронт учун зарур газламаларни тўқишга ўтказилди. Тезлик билан дастгоҳларнинг ҳаммасини брезент ва яна бошқа зарур турдаги маҳсулот тўқиб чиқаришга мосладик. Ҳафталаб уйга келолмасдик. Болаларни ҳафталаб кўрмасдик. Авжи тойчоқдек ўйноқлаб, тўйиб овқат еб, кучга тўладиган пайти. Кўпинча уйга келсам опоқингиз, унда ёш келин, йиғлаб ўтирган бўларди. Гоҳ лавлаги қайнатиб беради, гоҳ ёнғоқ чой ичиради. Яхшики, боғимиз бор — шунинг меваси жонимизга оро киради. Болалар «нон» деб йиғлаганда чидаб бўлмасди. Юрагим ачишиб, кўзимдан тирқираб ёш чиқиб кетарди... Ўзимни яна ишга урардим. Иккиюзчилар, учюзчилар ҳаракатига, стахановчилар ташаббусига қўшилган эдик. Икки юзчи, уч юзчи деганим —кунлик нормани икки юз, уч юз процент қилиб бажариш, фронтчасига зарбдор ишлаш ташаббуси ўша вақтлар кенг қанот ёйган эди. Кўпдан қолмасликка ҳаракат қилардик. Нима қилиб бўлса ҳам тезроқ уруш тугай қолса, майли биз шунча қийналяпмиз, мана бу болалар мактабга чиқиб ўқиса, қийналмаса, уруш азобини тортмаса дердим. Ҳарна деб опоқингиз ҳам бор тақинчоқларини топширган. Одамлар самолёт, танк сотиб олиш учун бор пули, зеб-зийнатини давлатга топширарди. Ўшанда бу кунлар ҳали унут бўлиб кетади хотин, болаларимиз ўсиб улғайиб олим бўлишади, энг бойвучча она бўлиб юрасан, дердим. Опоқингиз ишонарди.

Ҳаммамиз ишонардиқ. Айтганим келди. Уруш тамом бўлган йили Собиржонимиз мактабга чиқди. Бирин-сирин бошқалари ҳам мактабга чиқишди. Яна фарзанд кўрдик. Исмини Исломжон, Рустамжон, Ферузахон деб атадик. Мен ҳамон ўз комбинатимизда ишлардим. Меҳнатим тақдирланиб турди. Урушдан сўнг яна дастгоҳларни ҳозиргидек чит, сатин тўқиб чиқаришга мосладик. Салкам қирқ йил хизмат қилдим. Айтганимдай, болалар улғайишди. Уларнинг толеи ёрқин бўлишини орзу қилардик, энг оғир дамда ҳам шу орзу белимизга қувват бериб турарди.

Собиржон Москвада ўқиди— яқиндагина докторлик диссертациясини ҳимоя қилиб қайтди. Муроджон — журналист, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими, Самиғжон ҳам элга хизмати учун «Ҳурмат белгиси» ордени билан тақдирланган. Исломжон —фан кандидати, Рустамжон —ошпаз, Ферузахон илмий текшириш институти ходими. Келинларнинг ҳар бири ҳар ишда. Катта келинимиз Шоҳидахон —чевар, Раҳимахон— журналист, Нафисахон билан Марғубахон — боғчада, Мухтасархон —адабиётчи. Невара келинлар ҳам олий мактабни тугатай деб қолишди. Мана йигирмата невара, икки эваралик бўлдик. Байрамларда уйимиз тўйдек бўлиб кетади. Ота-она зимдан болаларимизни кузатамиз. Уларнинг юриш-туриши, иши, одамлар билан муомаласини, невараларимизга бераётган тарбиясини кузатиб, «орзу қилганларинг шу ҳаёт эмасмиди!» дейман ўзимга-ўзим.

Ҳозирги болаларнинг қадам олиши, иш тутиши бизнинг авлодга нисбатан анча дадил. Ўзларида қўша-қўша бола, ўзлари — тарбиячи. Тарбияда ота-онанинг ибрати улуғ нарса деб тайинлаймиз. Болаларни меҳнатга ўргатиш керак. Биз ҳам қараб турмаймиз. Невара, авараларимизнинг дилида яхши одамларга ва яхши орзуларга иштиёқ ўлмасин деб ният қиламан. Яхши меҳнатнинг роҳатини кўришлик ҳаммага ҳам насиб қилсин. Фароғатли кексаликка кишининг ўзи ёшлигида замин тайёрлайди...

Неъматжон ака бир зум хаёлга чўмди. Суҳбатга Худиста опа қўшилдилар.

— Газетага туширадиган алоҳида ишимиз йўқ. Ҳалол, иттифоқ яшадик. Болаларни ҳам шунга ўргатдик,—деб суҳбатга қўшилади Худиста опа.

— Эллик йил назаримда жуда тез ўтиб кетди...

Инсон бир нарсага интилиб, ҳамиша банд бўлиб, меҳнати самарасини кўришга ошиқиб яшаса, вақтнинг қандай ўтганини билмай қоларкан. Ҳолбуки бу йиллар осон бўлмаганининг, уларнинг ҳар бири Неъмат ака билан Худиста опа бошларига кумуш сочганини, юзларига нурли чизиқлар солганини икки сурат таққосида ҳам кўриб турибмиз.

Келинларининг дил сўзлари оила тотувлигининг рамзи бўлиб ифодаланади.

— Шу даргоҳга келганимга йигирма йилдан ошган бўлса, тўрт марта ойим ёзган поёндоз устидан ўтишга муяссар бўлдим. Биринчи гал ўз тўйимизда — ўғиллари билан ўтган бўлсак, қолган уч галида янги меҳмон — фарзандларимиз шарафига ёзилди у поёндозлар. Ҳаётимда ҳал қилишим керак бўлган муҳим муаммолар, қўяжак ҳар қадамим олдида шу поёндозлар кўзимга кўринаверади. Назаримда улар келажакка, фаровон ва тотув ҳаётга ундовчи рамзий йўлдир.

Шу пайт Неъматжон акага навбатдаги телеграммани тутқазишди:

«Ҳурматли буважон, азиз бувижон! Сизларни олтин тўйингиз билан табриклаймиз. Бахтимизга ҳамиша соғ ва саломат бўлинглар. Умрингиз узоқ бўлсин! Биз Сиз билан фахрланамиз! Туркманистон, Белоруссия, Россия тупроғида Ватан олдидаги ўз йигитлик бурчини ўтаётган невараларингиз — Эркинжон, Нодиржон ва Бахтиёр».

Мўъжазгина хонадон тўй тараддудида яшнаб, меҳмонлар йиғила бошлаган вақтда Худиста опа шошиб ўринларидан турдилар. Тўйга энг азиз меҳмон — куни-кеча дунёга келган Форуғжон ташриф буюрибди. Катта буви авара шарафига поёндоз ёзиб, катта буваси қўлига узатадилар. Бу — Тошкент шаҳар, «Илғор» маҳалласида яшовчи Аминовлар хонадонининг тўртинчи авлоди. Неъмат аканинг кўзлари ёшланиб, одатдагидек «Йўлинг нурли бўлсин, болам!» дейдилар.

Биз ҳам иноқ-тотувликда қўша қариган бу нуроний кишиларга ҳавас билан боқар эканмиз, «Фарзандларингизнинг «олтин тўйида», невараларнинг «кумуш тўйида», эвараларнинг никоҳ тўйида қатнашиш Сизга ҳам насиб этсин. Бу саналар, фарзандларнинг айтишича ўзингизнинг «ёқут тўйингиз» билан баравар келаркан. У тўйда қатнашиш ҳаммамизга насиб этсин!» дегимиз келди.

Р. КАРИМОВА.

СУРАТЛАРДА: Неъматжон ака билан Худиста опа тўнғич фарзандлари билан; оила аъзолари даврасида.

Тинчлик мадҳи

(Этюд)

Феруза эрта тонгдан даласига шошилаётган дадасининг бағридан қучиб:

— Бугун ўртоғимнинг туғилган куни. Ану гуллардан олиб борсам майлими? — дейди ҳовлидаги гулзорга ишора қилиб.

— Майли, қизим. Яхши очилганидан узгин.

Орадан беш-олти кун ўтгач, у дадасидан яна рухсат сўрайди:

— Бугун-чи, дадажон, катта опамларнинг туғилган кунлари экан. Атлас кўйлак устига гул қўйиб, аям билан бораман... Майлими?

— Майли, жон қизим.

Ҳовлидаги гуллар узилавериб, туғилган кун, тўй, тантаналарга файз, яхши кайфиятлар беради. Қайси бир қутловга қолганда гулларнинг очилгани қолмайди.

— Гулзорни кенгайтирмасам бўлмайди, шекилли, — ўзига-ўзи дейди Шариф ака.

— Тинчлик шарофати-да бу. Юрт бетинч, ўзимиз яхши еб-ичмай қизил аскарнинг оғзига тутиб турган кезларимизда ким туғилган кунини эслабди-ю, ким нишонлабди. Ким гулни ўйлабди. Юртда нон қанча тахчил бўлса, орзу-ҳавас, гулга ҳам талаб шунча кам бўлар экан... Хўп замон бўлди-да, энди. Нонимиз мўл. Турмуш чиройли. Орзу-ҳавас ошиб, ҳаммани гулга ишқибоз қилиб қўйди.

Шу дам Шариф аканинг хаёллари қут-бараканинг бошида — далаларда мўл-ҳосил тугиш учун чаман бўлиб очилган оқ гулларга туташади. Беғубор исларидан тўйиб-тўйиб нафас олгандек бўлади: «Ишқилиб, мўл ҳосили билан атир гул, раъно гулларнинг қадрини оширган далаларнинг содда гуллари очилишдан бир умр тўхтамасин. Тинчлик бўлсин. Топганимиз яхшиликка буюрсин».

Ғани АБДУЛЛАЕВ, боғбон.

Китоб— ҳаёт офтоби

ТАОМЛАР МАЖМУАСИ

Хитой Халқ Республикасида миллий таомлар тайёрлаш қоидалари нашрга тайёрланмоқда. Бу ўн минггa яқин газак, суюқ таомлар, қуюқ овқат, шарбат-ичимлик ва ширинликлар рецептлари жамланган қизиқарли тўплам келгуси йили 40 томда босилиб чиқади.

Машҳур хитой пазандалиги бу йўсинда биринчи бор намоён бўлади.

ҚУЛАЙ КЎЧМА КУТУБХОНА

Дрезден кўчалари ва атрофи бўйлаб 14 метрли кумуш рангли автобуслар доимий қатнаб туради. Улар йўловчиларни эмас, китобларни элтади. Бу — кўчма кутубхоналарнинг бир тури. Улар учун маршрут бўйлаб 28 тўхташ жойи белгиланган бўлиб, ҳар бирида бир неча соатдан тўхталади Ҳар бир автобусда беш минг томдан иборат бадиий, илмий-оммабоп ва бошқа адабиётлар фонди мавжуд. Бундай усулда хизмат кўрсатиш айниқса микрорайонларда қулайлик яратади.

ҒОРЛАР ҲАҚИДАГИ ТЎПЛАМ

Совет Иттифоқининг энг йирик ғорлари ҳақидаги маълумотлар тўплами яқинда ниҳоясига етказилиб, у тўрт томни ташкил этди. Ҳар бир йил янгилик келтиради. Агар 1958 йил 500 йирик ғор аён бўлган бўлса, ҳозирда улар олти мингга яқин. Улардан Украина ғарбидаги Оптимистик, Кавказдаги Қорли ғорлар дунёга машҳурдир.

Фозилжон ОРИПОВ тўплаган.

СПИД: хавф олдидан

1981 йил баҳорида АҚШ касалликларни контрол қилиш марказининг «касаллик ва ўлим» ҳафтаномасида илгари мутлақо соғлом бўлган бир неча ёш эркак киши пневмония билан оғриганлиги тўғрисида бир қарашда унчалик эътиборсиз хабар пайдо бўлганди.

Бундан фожиалироқ воқеалар бирмунча кейинроқ пайдо бўлди. Орадан бир ой ўтгач, ўша ҳафтанома энди 26 йигитнинг худди шундай пневмония билан оғриганлиги тўғрисида хабар берди. Касаллик ҳамма ҳолларда одатдан ташқари тез ўтиб, кўпчилик беморлар ўлди, чунки бу касалликка одатдаги даволаш методи кор қилмасди. Сирли касалликнинг расмий рўйхати ана шу хабардан бошланди. Аммо медицина статистикасининг илгариги маълумотлари анализ қилиб кўрилганида, АҚШда бундай ҳоллар илгари — етмишинчи йилларнинг ўрталаридан бошлаб кузатилганлиги маълум бўлди.

ЎзТАГ мухбири республиканинг етакчи иммунологларидан бири, медицина фанлари доктори А. М. Нажмиддиновга мурожаат этиб, бу касалликнинг вужудга келиш сабаблари ва тарқалиш йўллари тўғрисида, ҳар бир киши қандай профилактик чораларни кўриши зарурлиги ва СПИД кенг тарқалиб кетишига йўл қўймаслик учун медиклар нима ишлар қилмоқчи эканликлари тўғрисида гапириб беришини сўради. Шу жумладан, Ўзбекистонда вирусли киши борми, йўқми эканлиги тўғрисидаги саволга ҳам жавоб беришини илтимос қилди.

— Аввало айни шу кейинги саволингизга жавоб бериб, йўқ, бундай касаллик чиқмади, дейман. Республиканинг иммунология хизмати ҳозир зарур ҳамма диагностика методларига, шу жумладан ноёб энг янги лаборатория ускуналарига эгадир. Синчиклаб, вирусологик, иммунологик ва клиник текширишлар ўтказиш йўли билангина СПИД диагнози қўйилиши мумкин. Бу методлар пишиқтирилган ва бугунги кунда хатолик чиқиш имконияти йўқ.

Мухбир: Лекин бу гаплар биз ҳозирча республикада вирус пайдо бўлишидан гарантияланганлигимизни сира ҳам билдирмаса керак-а? Матбуот хабарларига кўра, одамлар бу касалликни шубҳа ҳам қилмай, бошқаларга юқтирган ҳолда бир неча йил юрганлар, касаллик аломатлари эса анча кейин юзага чиққан. Хуллас, вируснинг бундай «сирли эгалари» орамизда юрган бўлиши мумкин...

— Бу ҳолни тамомила инкор этиб бўлмайди, албатта. Соғлиқни сақлаш органлари профилактика чораларини кўрган бўлсаларда, ҳаммасини кўзда тутиб бўлмайди. Ахир бизнинг мамлакатимизга, шу жумладан Ўзбекистонга ҳар куни юзлаб ва минглаб чет эллик меҳмонлар келади, улар орасида СПИДли кишилар ҳам бўлиши мумкин.

СПИД — жуда оғир вирус касаллигидир. У аввало одамнинг иммун системасига шикаст етказади. Унинг танлаб таъсир этиш хусусияти ноёб. Вирус кишидаги иммун системаси муҳофаза кучларини тартибга солувчи ва бошқарувчи алоҳида ҳужайралар синфи — «ёрдамчи» т-лимфоцитларни йўқ қилади (еб битиради).

Вирус тўсатдан пайдо бўлишига келганимизда, унинг келиб чиқиши тўғрисида мутахассислар ўртасида ҳозирча ягона фикр йўқ. Кўпроқ эҳтимол тутилган нақллардан биттаси бундай: тарқалиш ўчоқлари дунёнинг турли регионларида бўлган ретровируслар деб аталмиш бутун бир группа бор. Бу вируслар организмда ҳосил қилувчи антитела жиҳатидан СПИДга ўхшаш манзарани вужудга келтирувчи баъзи касалликларни келтириб чиқаради.

Янги касаллик сифатида СПИДни гапирар эканмиз, унинг асосий эпидемиологик моҳиятини кўрсатишимиз зарур. У «хатти-ҳаракат» касаллиги бўлиб, социал бўёғи яққол кўриниб туради: бетартиб ва ҳаромхариш сексуал ҳаёт кечирувчи кишиларга юқади. Масалан, АҚШ ва Ғарбий Европада СПИД юққан ўн кишидан 9 таси гомосексуалист, фоҳиша ва битта шприцдан фойдаланувчи гиёҳвандлардир. Сан-Францискода махсус ўтказилган тадқиқотлар бу шаҳарда СПИД билан оғриганларнинг 99 проценти гомосексуалистлар эканлигини кўрсатди.

Мухбир: Матбуотда ёзилишича, шу жумладан СССР соғлиқни сақлаш министри Е. И. Чазовнинг айтишича, СПИД бизга кўпгина мамлакатларга нисбатан бир неча йил кечикиб етиб келган. Ҳар ҳолда етиб келган ва бу касалликни тарқатувчи омилларни — аҳолининг бир қисми орасида сексуал бефарқлик, фоҳишабозлик, наркоманияни пайқамаслик мумкин эмас.

Мамлакатда СПИД профилактикаси ва уни даволашга доир узоқ муддатли илмий тадқиқотлар программаси ишлаб чиқилди. Бу программада республикамизнинг мутахассислари ҳам қатнашмоқдалар. Вирусга қарши вакцина ишлаб чиқиш бу хавф-хатардан қутқарувчи энг асосий усул бўлар ва ундан СПИДнинг олдини олишда ҳам, шунингдек бу касалликни даволашда ҳам фойдаланавериш мумкин бўлур эди. Бутун дунёда, шу жумладан бизда ҳам вакцина яратиш ишлари олиб борилмоқда, лекин бу муаммо ҳозирча ҳал этилганича йўқ.

Ҳозир соғлиқни сақлаш органлари СПИД профилактикасига доир умумтиббий чора-тадбирлар ўтказмоқдалар. Лекин СПИДда, шунингдек ҳар қандай юқумли касалликда шахсий гигиенага риоя этиш ниҳоятда муҳим ишдир.

БОЛАЛАР СЎЗЛАГАНДА

Олимжон бирдан ўттиз тўққизгача санади-да, ўйланиб қолди:

— Кейин, кейин, ўттиз ўн, — деди у топганидан суюниб.

●

Кичкина Фарҳод жажжи бармоқларини букиб санай бошлади:

— Бир, икки, уч... ўн, вой, — деди у бирдан тўхтаб, — бошқасига бармоқларим етмайдику!

●

— Вой, ойи, қаранг, ҳамма юлдузлар ухласаям, битта юлдуз билан ой ухламабди-ку! — деди Зулфия осмондаги Зуҳро юлдузи билан ойимўмани кўрсатиб.

●

— Товуқларга жуда маза-да, — деди Олимжон.

— Нега ундай деяпсан! — ҳайрон бўлиб сўради онаси.

— Чунки улар ҳеч қачон қўлларини ювмайди-да, — жавоб берди у.

●

— Ойи, қуёшгиз деразадан чиқолмаяпти, боши кичкина бўлгани учун ақли етмаяптими! — сўради Шерзод онасидан.

●

— Ойи, нима сотишаяпти! — сўради қизим навбатда турганларни кўрсатиб.

— Гўштлик сомса, — дедим пештахтага кўз югуртириб.

— Менга ҳам олиб беринг.

Сомсани еяр экан. Сайёра норози оҳангда эътироз билдирди:

— Ойи, амаким гўштлик сомса ўрнига адашиб, пиёзлигидан берибдилар-ку.

Ҳабиба МАНСУРОВА, Тошкент Давлат университетининг журналистика факультети ўқитувчиси.

Уй бекалари, сизлар учун

САДАФДЕК ОҚАРАДИ...

Табиий хол, ошхона раковинаси ювинди ўтиши жараёнида хира тортади, ёғланади, доғ тушади, қувур тирсаклардан нохуш ис анқиши мумкин. Бундай ҳидлардан ҳоли бўлиш учун ҳар ҳафтада бир марта содали қайноқ сув билан ювиш тавсия қилинади. Бунинг учун бир литр қайноқ сувга икки ош қошиқ миқдорида ичимлик содасини қўшиш кифоя.

Одатда ванна, раковина, силлиқ рахли буюмларни тозалашда фойдаланиладиган саноат миқёсида чиқариладиган воситалар таркибида қайроқ қумлар, кукунлаштирилган кварц, ғалвиртош (пемза) ва бошқа нарсалар бўлиши мумкин. Булардан ташқари, мазкур ювучи воситалар таркибида сирт актив моддалар, суюқ шиша, натрий фосфат каби моддалар бўлади. Хўжалик буюмларини тозалашда фойдаланиш мумкин бўлган суюқ воситалар таркибида кучли кислоталар ҳам бўлади. Шу боисдан ҳам ҳар бир буюм учун ўзига хос келувчи ювувчи воситани танлаш катта аҳамият касб этади.

Унитазларни ювишда «Блеск», «Санитарний», «Дезинолис» каби воситалар, обзан ҳамда раковиналарни ювишда кукун кўринишида бўлган «Чистоль», «Пемаксоль», «Блеск», «Слава», шунингдек паста кўринишида бўлган «Скайдра»лардан фойдаланиш мумкин. Ошхона кошинларини тозалашда «Парма» деб номланадиган аэрозолли воситалардан фойдаланилса ўринли бўлади.

Ошхона деворларидаги кошинлар, ванна ва раковиналарни сунъий ювиш воситаларида қўшилган илиқ сув билан ювиш ҳам яхши натижа беради. Бунинг учун 1—2 ош қошиқ миқдоридаги синтетик ювучи бир литр сувда эритилади.

Ошхона раковинаси, шунингдек ванна рахларини мутлоқ ҳолда унитазни ювишда ишлатиладиган суюқ воситалар билан ишловга берилмаслиги лозим. Чунки, препарат таркибида мавжуд бўлувчи хлорид кислотаси маъдан сиртидаги эмал моддани емириш хусусиятига эга. Мабодо ювинишда фойдаланиладиган раковинанинг замини сопол ёҳуд чинни бўладиган бўлса, унга хлорид кислота ёҳуд шовул кислотаси салбий таъсир кўрсатмайди, балки ўзида мазкур моддаларни сақлаган ювучи воситалар буюмнинг мусаффо бўлиб, рангининг очилишига ёрдам беради.

Доно ХЎЖАЕВА.

Қаҳрамонлар хотираси

«Ўзбекистон» нашриёти «Жонли хотирот рамзлари» китобчасини кўп тиражда босиб чиқарди. Китобча Ўзбекистондаги революцион кураш ҳамда советлар ҳокимиятининг дастлабки ўн йиллигида Улуғ Октябрь ғалабаларини ҳимоя қилиш билан боғлиқ айрим ёдгорликларнинг қурилиш тарихи билан ўқувчиларни таништиради.

Китобча автори — Ўзбекистон тарих ва маданият ёдгорликларини муҳофаза қилиш республика жамиятининг ходими Л. И. Жукова кўп йиллар мобайнида тарихий маълумотларни бирма-бир йиғиб, ўша унутилмас воқеаларнинг қатнашчилари билан суҳбатлашди. Революцион воқеалар билан алоқадор бўлган ва республиканинг ҳамма обласларида ёдгорлик лавҳалари билан абадийлаштирилган бинолар ва эсдалик жойларнинг тўла рўйҳати биринчи марта берилган.

Эсдалик белгилари қўйилган кўпгина қаҳрамонларнинг ҳаёти ва жасорати тафсилотлари ҳозирча тўла маълум эмас. Изланиш давом этмоқда. Ёш изтопарлар, ўлкашунослар ўша ўтмиш кунларнинг янги саҳифаларини очишда ёрдам беришлари мумкин. Китобча биринчи навбатда шуларга мўлжалланган. Қаҳрамонлар хотирасини авайлаб сақлаш, республика революцион ва жанговар шон-шуҳрат ёдгорликларининг асралиши тўғрисида ғамхўрлик қилиш ҳар бир кишининг бурчидир.

(ЎзТАГ).

1942 йил 27 август куни совет олисга учувчи авиацияси Берлинга зарба урган эди

ДУШМАНДАН ЎЧ ОЛИШ

«27 августга ўтар кечаси бир группа самолётларимиз мураккаб об-ҳаво шароитида Берлин, Данциг, Кенигсберг шаҳарлари ҳамда Шарқий, Шимоли-шарқий ва Марказий Германиянинг бошқа шаҳарлари ҳарбий-саноат объектларини бомбардимон қилди.

Берлинни бомбардимон қилиш натижасида тўққиз жойда ёнғин чиқди. Самолётларимизнинг ҳаммаси ўз базаларига қайтиб келди».

(Совинформбюронинг 1942 йил 28 августдаги хабаридан).

ТАСС мухбирининг илтимосига биноан бу хабарни СССРда хизмат кўрсатган ҳарбий учувчи, Совет Иттифоқи Қаҳрамони истеъфодаги авиация генерал-полковниги В. В. Решетников шарҳлаб берди:

— Мен урушда сўнгги бор қирқ бешинчи йил майидаги Берлин операцияси чоғида 307-марта жанговар топшириқ билан парвоз қилган эдим. Ўшанда олисга учувчи бир группа бомбардимончи самолётлар душманга зарба бериб, ердаги қўшинларимизнинг ҳужумини, уларнинг сўнгги қатъий зарбасини таъминлаган эди. Мен Берлин осмонига парвоз қилганимда фашистлар уясига 1942 йил августидаги биринчи парвозимни ҳам эсладим.

27 августга ўтар кечаси олисга учувчи 200 га яқин самолётимиз фронт ёқасидаги дала аэродромларидан парвоз қилиб, Берлинга йўл олди. Фронт чизиғидан ўтишимиз биланоқ ҳаво айний бошлади. Юлдузлар ҳам, ер ҳам кўринмайдиган ва учувчилар тили билан айтганда бундай «расво» об-ҳавода икки соатча учиб бордик.

Германия осмонига кирганимизда ҳаво ёришди. Одер дарёси, кўллар, каналлар, Берлинга қараб борувчи темир йўл магистраллари ва автомобиль йўллари кўзга ташланди. Ҳаво очиқ бўлишига қарамай, гитлерчилар бизни кечроқ пайқаб қолишди, 40 километр ичкарилаб кириб борганимиздан кейингина бизни сезган бўлсалар-да, ўт очишга улгура олмадилар. Биз Берлин устига етиб борганимизда фашистлар эс-ҳушларини йиғиштириб олган эдилар. Юзлаб прожекторлар осмонга нур сочар турли калибрдаги тўплар пайдар-пай ўқ отар эди. Аммо совет учувчилари душманнинг ҳарбий-саноат объектларини аниқ нишонга олдилар. Биз ёнғин ичида қолган шаҳардан орқага қайтар эканмиз, бурчимизни ҳалол бажарганимиздан мамнун эдик.

Менинг ёнимда учиб келаётган авиация қисмимиз командири полковник А. Вавиловнинг самолёти ўнлаб прожекторлар нури орасига тушиб қолди. Аммо учувчи зенит тўплари ўтидан ҳосил қилинган қалин пардани ёриб ўтиб, барча қанотли машиналарни ўз аэродромига омон-эсон етказиб боришга муваффақ бўлди.

Бизга кейинчалик маълум бўлишича, олий Бош Қўмондонлик қароргоҳининг қарорига биноан ўша кунларда душманнинг Венгрия, Польша, Румыния территориясидаги, шунингдек Кенигсберг, Штеттин, Данциг, Тильзит сингари немис шаҳарларидаги ҳарбий-саноат объектларига ҳам айни бир вақтда зарба урилган эди. Берлинга қилинган мана шу ҳужумдан кейин биз уни 30 август ва 10 сентябрь кунлари яна бомбардимон қилдик.

Фашистларнинг пойтахтига қилинган ҳужум халқаро миқёсда зўр шов-шувга сабаб бўлди. Бутун дунёдаги газеталар Совет учувчиларининг дадиллиги ва довюраклигини, авиациямизнинг доимо кучайиб бораётганини таъкидладилар.

Ажойиботлар оламида

ҚАДИМГИЛАРНИНГ «АРИФМЕТИКА»СИ

Сармат қабилалари ишлатган «рақамлар» билан ёзиб чиқиладиган кўпайтириш жадвали бутун бир китоб бўлур эди. Бу қабилалар ўтган минг йилликда ҳозирги Донбасс территориясида яшаган. Украина ССР Фанлар академияси археология институтининг олимлари билан ворошиловградлик археологлар бу ердан бронза даврига оид қабрларни топдилар.

Саккиз қирра шаклида йўнилган суякдан ишланган ашёлар мутахассисларнинг алоҳида қизиқишларига сазовор бўлди. Бу суяклар эрамиздан аввалги XVIII асрга тааллуқлидир. Суяк юзидаги мураккаб рамзлар археология фанида шов-шув қўзғади. Булар СССР территориясидаги энг қадимги рақам ишоралари бўлиб чиқди. Бир сони вертикал чизиқ билан, ўн сони эса тўгарак чизиқ билан тасвирланган. Мисол учун, қабила «математиги» 98 сонини ёзиш учун тошга саккизта тўгарак ва тўққизта чизиқча ўйган. Қадимги шарқ давлатларида ҳам худди шундай система амалда бўлган. Улар сонларни кулол лойига битиб, сўнгра уни пиширганлар ва уни сополга айлантирганлар.

(ТАСС мухбири). Ворошиловград.

Бугун — Совет киноси куни

Севимли санъат

Кино ҳар бир совет кишиси ҳаётидан муҳим ўрин олган. У ҳам ҳозирги кунда меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбияловчи қудратли агитация ва пропаганда қуролига айланган. Буюк пролетар доҳийси В. И. Ленин кинонинг тарғиботчилик ролига катта эътибор бериб, 1919 йилнинг 27 августида, яъни бундан роппа-роса 68 йил илгари «Фотография ҳамда кинематография савдоси ва саноатини халқ маорифи комиссариати ихтиёрига ўтказиш тўғрисидаги «Декрет»га имзо чекди. Совет давлати, доҳиймиз тили билан айтганда «Барча санъатлар ичида биз учун энг муҳими» бўлган кинонинг ривожланиши ва камол топиши учун катта ғамхўрлик қилди. Шулардан бири СССР Министрлар Совети қошидаги Кинематография Давлат комитетининг тузилишидир. Бу совет кинематографиясининг кенг кўламда иш олиб боришига катта имкон берди. 1979 йилнинг апрель ойида эса СССР Олий Совети Президиумининг «Ҳар йили 27 августда «Совет киноси куни» нишонлансин» деган Фармони эълон қилинди.

Келажакни ўтмишсиз тасаввур этиб бўлмаганидек, ўтмиш киноасарларини билмай туриб, ҳозирги кундаги киносанъатимиз даражасини баҳолаш қийин.

Кинода жанр ва мавзу хусусида гап кетганда унинг ранг-баранглиги, сержилолигини таъкидлаб ўтиш даркор. Айниқса, В. И. Ленин образи билан боғлиқ бўлган тарихий-инқилобий мавзудаги кинофильмлар совет томошабинлари учун беҳиҳоя қадрлидир. Буюк сиймо ўзининг доҳиёна ғоя ва улкан инқилобий ишларидан қатъий назар, инсон сифатида ҳам тенги йўқ одам эди. Бу қалби пок, серғайрат, самимий инсон ҳар кимга, ҳар томонлама намуна бўла оларди. Шунинг учун ҳам ижодкорлар такрорланмас буюк Лениннинг образини экранда тўлақонли гавдалантиришга ҳаракат қилдилар. «Ленин 1918 йили», «Ленин Октябрда», «Милтиқли киши», «Аппасионата», «Революция номи билан», «Аср бошида», «Она садоқати», «Она қалби», «Ленин ҳақида ҳикоялар», «Надежда», «Ишонч», «Ленин Польшада» каби фильмлар фикримиз далилидир.

Халқимиз ва давлатимиз қудратини мадҳ этувчи ҳарбий-ватанпарварлик мавзусида яратилган «Чапаев» (ака-ука Васильевлар), «Биз Кронштатданмиз», (Ефим Дзиган), «Осиё устида бўрон», «Инқилоб чавандозлари», «Қора консулнинг ҳалокати» (Комил Ёрматов), «Ёш гвардия» (Сергей Герасимов) ва бошқа кўплаб картиналар ҳам ўзининг жозибаси ва оригиналлиги билан томошабинлар олқишига сазовор бўлган.

Совет кинематографияси кўпмиллатлидир. Бу улкан, бағри кенг оилада ўзбек совет киноси ҳам ўсиб улғайди, камол топди. Биз эндиликда бу соҳадаги ажойиб истеъдод эгаларимиз билан ҳақли равишда фахрланамиз. Бу ўринда, аввало, Наби Ғаниев номини алоҳида ифтихор билан тилга оламиз. У яратган «Тоҳир ва Зуҳра» (1945 йил), «Насриддиннинг саргузаштлари» (1946 йил) каби юксак бадиий асарлар ўзбек киносини жаҳонга танитди ва шу билан кино санъатининг улкан имкониятларини барчага намойиш қилди. Н. Ғаниевнинг серқирра ижодий фаолияти киносанъатимизнинг кейинги равнақи йўлида улкан мактаб бўлди, десак муболаға эмас. Фикримиз исботи тарихасида СССР халқ артисти Комил Ёрматовнинг «Алишер Навоий» (1947 йил), СССР халқ артисти Йўлдош Аъзамовнинг «Мафтунингман» (1958 йил), Ўзбекистон ССР халқ артисти Зоҳид Собитовнинг «Ҳамза» (1960 йил), СССР халқ артисти Шуҳрат Аббосовнинг «Маҳаллада дув-дув гап» (1960 йил), Ўзбекистон ССР халқ артисти Латиф Файзиевнинг «Улуғбек юлдузи» (1964 йил) ва бугунги кунда устоз санъаткорлар анъаналарига содиқ қолиб, фидокорона ижод қилаётган таниқли режиссёрларимиз Элёр Эшмуҳамедовнинг «Нафосат» (1967 йил), «Алвидо, ғўр ёшлигим» (1985 йил) каби эл оғзига тушган бадиий фильмларни мисол келтириш мумкин.

Бироқ, минг афсуски, кейинги пайтда ўзбек кинochилари томошабин талабига жавоб берадиган фильмлар ярата олмаяптилар. Энг қизиғи, уларга на матбуотдаги танқид, на СССР Кинематографиячилари союзининг кино ишлаб чиқариш структурасини тубдан қайта қуриш тўғрисидаги кўрсатмалари таъсир қилади.

... Совет киноси куни — кино ходимларининг байрами. Аммо киночиларимиз билан бирга бу санани экран санъатининг кўпмиллионли мухлислари ҳам байрам қиладилар. Шу сабабли бўлса керак, киномиз келажагига бефарқ қараб туролмаймиз. Мана шундай байрам кунлари юз-хотир қилиб, фақат ютуқларимиз ҳақида гапирмай, ишдаги камчиликларни ҳам ёдга олайлик ва улардан тегишли хулоса чиқарайлик.

Ш. ҲИДОЯТОВ.

СУРАТЛАРДА: «Муқаддима», «Она садоқати», «Маҳаллада дув-дув гап», «Жазирама қуёш остидаги уй» фильмларидан кадрлар.

Редактор ўринбосари С. Б. ЁҚУБОВ.

Кино

27 АВГУСТДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Чайка — ЧАНГДА ҚОЛГАН ГУЛ» (16.40, 21.15), **«БОЛАЛАР МАЙДОНЧАСИ»** (19.30).

Искра — «ЁЛҒИЗ АЁЛ ТАНИШИШНИ ИСТАЙДИ» (жуфт соатларда).

К. Ёрматов номли — «ОСМОНДАН ЕРГА» (тоқ соатларда).

Ватан — «БУ ОДАМ КИМ?» (жуфт соатларда, сўнгги сеанс 21.30).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «АФРОДИТАНИНГ СОВҒАСИ» (жуфт соатларда, сўнгги сеанс 21.30).

ВЛКСМ 30 йиллиги номли — «ЮЛДУЗ БУЛИШ ОСОНМИ?» (17, 20.00).

28 АВГУСТДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — ҚАЕРДА СЕН, ЗУЛФИЯМ?» (кичик зал, 12, 14, 16, 18, 20.00).

Чайка — «ЧАНГДА ҚОЛГАН ГУЛ» (11, 13.50, 16.40, 21.15), **«БОЛАЛАР МАЙДОНЧАСИ»** (19.30).

Искра — «ЁЛҒИЗ АЁЛ ТАНИШИШНИ ИСТАЙДИ» (жуфт соатларда).

К. Ёрматов номли — «КУРЬЕР» (тоқ соатларда).

Ватан — ШПЕССАРТ ҚАЛЪАСИДАГИ АРВОҲ» (жуфт соатларда, сўнгги сеанс 21.30).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «КАМЕЛИЯ ХОНИМ ТАРИХИ» (21.30).

Лисунов номли, ВЛКСМ 30 йиллиги номли — «ЮЛДУЗ БУЛИШ ОСОНМИ?» (11, 14, 17, 20.00).

АВТОМАТ-ЖАВОБ БЕРУВЧИ ТЕЛЕФОНЛАР:

Санъат саройи — 44-21-44, 44-21-34, 44-21-74.
Ватан — 74-30-39.
Чайка — 77-06-20.
Москва — 33-05-01.
Тошкент Советининг 50 йиллиги — 78-47-25.
Восток — 91-14-61.
Лисунов номли — 96-34-02.
Искра — 39-14-59.
Нукус — 46-46-55.
Дружба — 67-96-87.

Шаҳар кинотеатрларида хизмат кўрсатиш маданиятини юксалтириш юзасидан таклиф ва истаклар билан Тошкент шаҳар ижроия комитети кинолаштириш бошқармасига 33-37-11 телефон номери бўйича мурожаат қилинсин.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР — РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМИДАГИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА

(экспериментал кичик саҳнада)

30 АВГУСТДА СОАТ 17.00 ДА

Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишланган

«ОНА ЮРАГИ»

Х. РАҲИМОВ.

(бир кўринишли операси)

Премьераси

Ф. САФАРОВ либреттоси. Ж. КОМАЛНИНГ «АРМОН» поэмаси асосида саҳналаштирилган.

Музика раҳбари ва дирижёр — СССР халқ артисти, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреати **Дилбар Абдураҳмонова.**

Постановкачи-режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреати. **Фирудин Сафаров.**

Хормейстерлар — Л. ШИЛЬКРУТ, М. ЯДРИНСКАЯ.

Концертмейстерлар — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист СВЕТЛАНА ПАРКОВА, НИНА ВОЛОХ.

СССР ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ АКАДЕМИЯСИ

илмий-тадқиқот институтининг катталарга мунтазам таълим бериш

МАРКАЗИГА ҚАРАШЛИ

ЧИЛОНЗОР РАЙОНИДАГИ 37-КЕЧКИ ЎРТА УМУМИЙ ТАЪЛИМ БАЗА МАКТАБИ

1987-88 ўқув йили учун

ИШДА БАНД БЎЛГАН ЁШЛАРНИ

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

умумий таълим бўйича 8-11 синфларга;

мактабгача тарбия болалар муассасаларининг тарбиячилари тайёрлаш бўйича — 9-педагогика синфларига;

мактабгача тарбия муассасаларининг тарбиячилари, кичик ҳамширалар тайёрлаш бўйича 12-педагогика синфига;

мамлакат ҳарбий билим юртларига ўқишга кириш учун ёшларни тайёрлаш таълим группасига. Юқорида кўрсатилган синфларни тамомлаган ўқувчилар 3-класс ҳайдовчиси малакасини эгаллаб чиқадилар.

Билим юртига кираётган рус тилини яхши билмайдиган ўқувчилар учун рус тилини чуқурроқ ўрганиш юзасидан қўшимча курслар очилади.

Мактаб Чилонзор район маданият уйи билан ҳамкорликда иш олиб боради. Маданият уйида ўқувчилар учун расм чизиш, дискотека, атеизм бўйича лекциялар курси, турли хил маданий тадбирлар амалга оширилади.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БОШҚАРМАСИНИНГ

Тошкент экскаватор заводи ва В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси базасидаги

17-ЎРТА ҲУНАР ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1987—1988 ўқув йили учун

ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Кенг профилдаги станокчи, сонли программа билан бошқариладиган станокларнинг оператори, ярим автоматик ва автоматик машиналарда ишлаш учун электр-газ пайвандчи (пайвандлаш ишлари бўйича контролёр), авиация асбобларини йиғувчи слесарь, аппаратура ускуналари ремонти бўйича слесарь, электрон ҳисоблаш машиналари оператори, дурадгор.

8-синф ҳажмидаги маълумотлилар қабул қилинади.

Токарь-универсал, электр-газ пайвандчи, слесарь-ремонтчи, механика-йиғув ишлари слесари ихтисосликлари бўйича ўрта маълумотли йигит-қизлар қабул қилинади.

Билим юртида группалар спорт йўналишида комплектланади. Қабул вақтида разрядли спортчиларга имтиёзлар берилади.

Ўқувчилар бепул овқат, спорт формаси ва кийим бош билан таъминланадилар. Қобилиятли спортчиларга кучайтирилган овқат берилади.

Ўрта маълумотлилар учун ўқиш муддати 10 ой, 8-синф ҳажмида маълумотлилар учун эса 3 йил.

Ишлаб чиқариш практикаси даврида ўқувчиларга ишлаб топган меҳнат ҳақларининг 50 проценти тўланади. Ўрта маълумотлиларга эса ҳар ойда 65 сўмдан стипендия берилади.

Билим юртини муваффақиятли битирганлардан 10 проценти Тошкент политехника институти, ҳарбий ўқув юрти, Тошкент авиация техникуми, Тошкент индустриал техникумида ўқишни давом эттиришлари мумкин. Бошқа битирувчилар Тошкент экскаватор заводи ва Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига ишга юбориладилар.

Билим юрти замонавий техника таълими воситалари билан жиҳозланган кабинетларга эга. Билим юртида бадиий ҳаваскорлик тўгарагига, спортнинг ҳамма турлари бўйича секцияларда қатнашиш мумкин.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ариза, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, турар жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, медицина справкаси, 6 донадан 4х5 ёки 5х4 катталикдаги фотосурат, ўқиш жойидан характеристика.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Куйбишев райони, Содиқов кўчаси, 6-уй (4, 5-троллейбусларнинг «Экскаватор заводи» бекати).

ҲУРМАТЛИ ТОШКЕНТЛИКЛАР ВА ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ!

1 НОЯБРГАЧА

ҲАР ЯКШАНБА КУНИ СОАТ 10.00 ДА

ТОШКЕНТДАГИ РЕСПУБЛИКА ОТЧОПАРИ

СИЗЛАРНИ ОТ ПОЙГАСИ МУСОБАҚАЛАРИГА

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

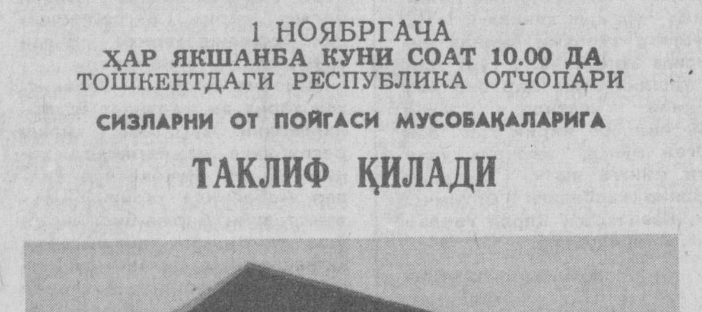

ОТЧОПАРДА БУЮМЛАР ЛОТЕРЕЯСИ ЎТКАЗИЛАДИ: ютуқлар орасида иккита «ЖИГУЛИ» автомобили, мотоцикллар, велосипедлар, гиламлар, «РИГА» мопедлари ва бошқа буюмлар бор.

ЛОТЕРЕЯ ТИРАЖИ СОАТ 12.00 ДА ЎЙНАЛАДИ.

Бир дона лотерея билетининг баҳоси — 1 сўм.

Отчопарга кириш билети — 1 сўм.

Адрес: Тошкент шаҳри, 156-алоқа бўлими, Халқлар дўстлиги кўчаси, Телефонлар: буюмлар лотереясининг ўтказилишига доир справкалар учун 76-43-60, 76-76-28; от спорти лотереясининг ўтказилишига доир справкалар учун — 76-75-47.

СССР Маданият министрлиги

«ГОСКОНЦЕРТ»
«ЎЗБЕККОНЦЕРТ»

А. Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат академик

КАТТА ТЕАТРИ БИНОСИДА

5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 СЕНТЯБРЬ СОАТ 19.30 ДА

Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги ва Ҳиндистон мустақиллигининг 40 йиллигига бағишлаб

СССРДА ҲИНДИСТОН ФЕСТИВАЛИНИ ЎТКАЗАДИ

Ҳиндистон санъат усталарининг концертлари

ҚАТНАШАДИЛАР:

Катхак Кендридан келган Катхак услубида рақс тушувчи раққослар группаси;

Шайх Чини Муелян (нагасварам) — **Жанубий Ҳиндистон анъанавий классик музикасини ижро этувчи ансамбль;**

Харипрасад Чаурасия (флейта) — **Шимолий Ҳиндистон анъанавий классик музикасини ижро этувчи ансамбль.**

Шив Кумар Шарма (сантур) — **классик музикани ижро этувчи ансамбль;**

Рам Нарайан (саранги) — **классик музикани ижро этувчи ансамбль;**

Бирджу Махараж иштирокида раққослар группаси.

Билетлар театр кассаларида соат 12 дан бошлаб 20.00 гача сотилади.

Ю. А. Гагарин номидаги «ТАШТЕКСТИЛЬМАШ»

заводи базасидаги

18-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1987-1988 ўқув йили учун

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ КЕНГ ПРОФИЛДАГИ СТАНОКЧИЛАР, ЙИҒУВЧИ-СЛЕСАРЛАР, РЕМОНТЧИ-СЛЕСАРЛАР, ЭЛЕКТР-ГАЗ ПАЙВАНДЧИЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ.

Ўқиш муддати — 3 йил;

ТОКАРЛАР, ЙИҒУВЧИ-СЛЕСАРЛАР, ФРЕЗЕРЧИЛАР, ТЕХНИКА НАЗОРАТИ БЎЛИМИ НАЗОРАТЧИЛАРИ, СОНЛИ ПРОГРАММА БИЛАН БОШҚАРИЛАДИГАН СТАНОКЛАРНИНГ ОПЕРАТОРЛАРИ.

Ўқиш муддати — 1 йил.

ЎҚИШГА 15 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ 8-10 СИНФ МАЪЛУМОТИГА ЭГА БЎЛГАН ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юртини 3 йил ўқиб тамомлаган ўқувчиларга касб эгаллаганлиги ҳақида диплом ва тўлиқ ўрта маълумот олганлиги ҳақидаги аттестат берилади.

Билим юртига қабул қилинганлар иссиқ овқат, кийим-бош билан таъминланадилар.

Бошқа шаҳарлардан келганларга ётоқхонадан жой берилади.

Ишлаб чиқариш практикаси даврида ўқувчилар иш ҳақининг 50 процентини оладилар.

Ўқиш аълочиларига билим юртини тамомлагач ўрта махсус ва олий ўқув юртларига ўқишга киришлари учун йўлланма берилади.

Билим юртини бир йил ўқиб тамомлаган ўқувчиларга касб эгаллаганлиги ҳақида диплом берилади.

Билим юртига қабул қилинганлар стипендия билан таъминланадилар.

Тошкент шаҳрида пропискаси бўлган ва Совет Армияси сафларида ўз хизмат бурчини ўтаб қайтган ўқувчиларга таъриф маоши ҳажмида стипендия тўланади.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш зарур: директор номига ариза, туғилганлик тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, маълумот ҳақидаги ҳужжат, мактабдан характеристика, 6 дона фотосурат (3х4 см.), яшаш жойидан ва ота-онасининг иш жойидан справкалар, медицина справкаси (286-форма).

Адрес: Тошкент шаҳри, Ш. Руставели кўчаси, 57-уй. (4, 7, 9, 11, 28, 24-трамвайлар; 2, 6, 13, 16-троллейбуслар, 2, 3, 50, 54, 45-автобусларнинг «Соцгородок» бекати). Телефонлар: 53-95-26, 53-95-21.

ҲУРМАТЛИ ХАРИДОРЛАР!

«ЭЛЕКТРОНИКА»

ТОШКЕНТ «ЭЛЕКТРОНИКА» ФИРМАЛИ

МАГАЗИН-САЛОНИ

Сизларга тавсия қилаётган моллар ҳар бир оила учун зарур ва фойдали бўлиши мумкин:

«ЛЮБИТЕЛЬ» ОТВЕРТКАЛАР ЙИҒМАСИ — фойдаланишда универсаллиги, ихчамлиги билан ажралиб туради. Баҳоси — 10 сўм 50 тийин.

Оҳангли «ТРЕЛЬ» қўнғироғи. Баҳоси — 9 сўм 50 тийин.

Газ плиталарини ўт олдириш учун мўлжалланган электрон чақмоқ ПВ-01. Баҳоси — 6 сўм.

Адрес: 700000, Тошкент шаҳри, Гоголь кўчаси, 38-уй. Телефон 33-78-34.

МАКСИМ ГОРЬКИЙ НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА

10 СЕНТЯБРГАЧА

МАКТАБ БОЗОРИ ЎТКАЗИЛАДИ

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ САВДО БОШ БОШҚАРМАСИ.

ХИЗМАТНИНГ ЯНГИ ТУРИ

ПОЙТАХТИМИЗНИНГ БОШ УНИВЕРСАЛ МАГАЗИНИ

ХОДИМЛАРИ ТОМОНИДАН ТАШКИЛ ЭТИЛДИ.

Сизнинг буюртмаларингизга биноан Бош универсал магазинининг посилка қилиб жўнатиш йўли билан савдо қилиш бўлими қуйидаги буюмларни кўрсатилган ҳақ билан юборади:

тўқимачилик-басон галантереяси, миллий бахялаб тикилган буюмлар, пайпоқлар, газламалар, мамлакатимизда ишлаб чиқарилган тикувчилик буюмлари, чойшаб, ёстиқ жилдлари, пардабоп тўр материаллар, металл галантереяси, трикотаж буюмлари.

БУЮРТМАЛАР ҲАР БИР АҲОЛИ ПУНКТИДАН ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Буюмларнинг рўйхати ва уларнинг нархини олдиндан ёзма равишда ёки 42-25-68 телефон номери орқали келишиб олиш шарт.

Буюртмани олаётганда кўрсатилган ҳақ тўланади.

Бош универмаг адреси: 700021, Тошкент шаҳри, Охунбобоев майдони.

БОШ УНИВЕРСАЛ МАГАЗИНИ (телефон 42-27-39).

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ.

Тошкент шаҳар ижроия комитети

Тошкент трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг 1-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ

ТРОЛЛЕЙБУС ҲАЙДОВЧИЛАР КУРСЛАРИГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Машғулотлар ишдан ажралган ҳолда олиб борилади.

Ўқиш муддати — 6 ой, ойига 70 сўм стипендия тўланади.

Ўқишга қабул қилинганлар электр транспортида бепул юриш ҳуқуқидан фойдаланадилар.

Ёлғиз кишиларга ётоқхонадан жой берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Т. Шевченко кўчаси, 28-уй. (1, 8, 10-троллейбуслар 4, 13, 28-трамвайларнинг «Коммунарлар хиёбони» бекати).

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ТУРИЗМ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР СОВЕТИГА ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

«Чимён» туристик комплексида ишлаш учун «Оммавий томошалар режиссёри» ихтисосига эга бўлган маданий ишлар ташкилотчиси (массовик).

Адрес: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги

Халқ ижодиёти ва маданий-оқартув ишлари республика илмий методик марказининг

ЭКСПЕРИМЕНТАЛ ТЕАТР СТУДИЯСИ

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

КОНКУРС 5, 6, 12 ва 13 СЕНТЯБРДА ЎТКАЗИЛАДИ.

КОНКУРС ШАРТЛАРИ: бадиий ўқиш (проза, шеър, масал); **этюдлар.**

ЎҚИШГА 16 ЁШДАН 35 ЁШГАЧА БЎЛГАНЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш лозим: ариза, фотосуратлар (3х4 см), таржимаи ҳол, яшаш жойидан ва иш жойи (билим юртидан) справкалар.

Ҳужжатлар 5 сентябрга қадар, чоршанба, шанба ва якшанба кунлари соат 17 дан 19.00 гача қабул қилинади.

Консультация кунлари — шанба ва якшанбада соат 17 дан 19.00 гача.

Адрес: Тошкент шаҳри, Ўзбекистон проспекти, 24-уй. Ю. Гагарин номидаги боғ.

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08-74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58-85; фан ва ўқув юртлари — 32-53-10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55-32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Р. — 11806. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.00 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим). Б. 2448. Тиражи — 75.131. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.